

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 7 juli 2020

Portefeuillehouder(s) : Wethouder Becht

Portefeuille(s) : werk & inkomen

Contactpersoon : F. Pleket

Tel.nr. : 8327

E-mailadres : pleket.f@woerden.nl

Onderwerp:

Q1 rapportage Ferm Werk

Kennisnemen van:

De kwartaalrapportage Q1, de maandrapportages over april en mei en voortgangsinformatie over project basisarbeidsmarkt.

Inleiding:

De afgelopen periode is voor Ferm Werk hectisch geweest. De Coronacrisis heeft op meerdere manieren invloed gehad. Om de gezondheid en veiligheid van de medewerkers te beschermen is de interne en externe productie stilgelegd. Dat is in termen van bedrijfsvoering, maar veel meer nog voor de medewerkers zelf, een ingrijpende beslissing geweest. Ferm Werk heeft zich enorm ingespannen om contact te houden met deze medewerkers om er zo goed mogelijk voor hen te zijn. Inmiddels is de productie weer gedeeltelijk opgestart.

De kantoormedewerkers hebben zoveel mogelijk thuisgewerkt. Naast of in plaats van hun normale werk zijn zij ingezet om de TOZO-regeling zo goed en klantgericht mogelijk uit te voeren.

Daarnaast hebben wij van hen gevraagd actief mee te denken met de strategische heroriëntatie en om naast de reguliere kwartaalrapportages ook maandrapportages aan te leveren.

Voor alle deze inzet willen wij Ferm Werk een groot compliment maken!

= v =

Ferm Werk produceert ieder kwartaal een kwartaalrapportage en een Kwartaal in Zicht-rapportage. Vanaf april wordt daar een maandelijkse rapportage aan toegevoegd om zo actueel mogelijk zicht te houden op de consequenties van de corona-crisis en de daar wellicht op volgende economische crisis. In deze raadsinformatiebrief vestigen wij de aandacht op een aantal belangrijke aspecten.

Kernboodschap:

In deze raadsinformatiebrief willen wij eerst kort in gaan op de vorm van de beide rapportages en daarna op de inhoud.

1. Vorm.

Kwartaal-in-zichtrapportage.

Onze kritiek op de voorgaande kwartaal in zicht-rapportages is dat deze veel zinvolle 'standcijfers' gaven, maar (te) weinig inzicht in de bestandsdynamiek.

In de voorliggende rapportage is de dynamiek nog steeds niet goed zichtbaar, maar Ferm Werk geeft aan dat deze Q1-rapportage als 0-meting gezien moet worden en dan de volgende kwartaalrapportages de dynamiek zichtbaar zullen maken.

Interessant is dat Ferm Werk in deze kwartaal in zicht-rapportage voor het eerst werkt met de nieuwe indeling van cliënten in termen van hun participatiecompetentie. Ze hanteren in grote lijnen dezelfde indeling als hiervoor, maar hoe mensen terecht komen in een categorie wordt meer geobjectiveerd, omdat er gebruik wordt gemaakt van Competensys. Dit systeem scoort de reacties, waardoor iemand in een bepaalde categorie valt. Dit maakt de indeling minder arbitrair.

Kwartaalrapportage.

De reguliere kwartaalrapportage ziet er goed uit en gaat uitgebreid in op ontwikkelingen in de uitvoering, inclusief de belangrijkste projecten en de financiën, zowel Ferm Werk breed als per deelnemende gemeente. Hiermee sluit Ferm Werk goed aan op de wensen die door de raad in de zienswijzen op kaderbrief en ontwerp-begroting zijn geformuleerd. Wel is de samenwerking met lokale partners, waardoor door de raad via een motie op is aangedrongen, nog onvoldoende uit de verf gekomen, of althans onvoldoende zichtbaar gemaakt. Via de LTA is toegezegd na de zomer een bijeenkomst te beleggen met de raad waarin Ferm Werk deze informatie toe licht.

Maandrapportage.

Nieuw is de maandrapportage. De Corona-crisis en de economische gevolgen ervan zullen naar verwachting grote impact hebben op Ferm Werk en daarmee de gemeentebegroting. Wij hebben om een maandrapportage gevraagd om de ontwikkelingen zo nauw mogelijk te volgen. Deze rapportage hoeft niet zo uitgebreid te zijn als de kwartaalrapportage en kan volstaan met het laten zien van de belangrijkste indicatoren van de effecten.

De aangeboden maandrapportage over april laat zien hoe de belangrijkste producten veranderen: de uitkeringen levensonderhoud (LO), de verstrekkingen minimabeleid, de Netto toegevoegde waarde en de (nieuwe) TOZO-regeling voor zelfstandigen. Wat nog ontbreekt is inzicht in de ontwikkeling van de uitvoeringskosten. Wij hebben er bij Ferm Werk op aangedrongen ook hierover informatie op te nemen in de maandrapportage zodra die ontwikkeling zich voordoet.

2. Inhoud.

a. Bestandsontwikkeling.

Wat het aantal uitkeringen betreft, laat de maandrapportage zien wat zich al in de kwartaalrapportage aankondigde: het aantal uitkeringen is aan het toenemen van 539 eind Q4 2019 tot 587 in mei. De bestandsgroei wordt deels veroorzaakt door een hogere instroom en deels door een lagere uitstroom. Het is nog te vroeg om vast te stellen of deze ontwikkeling een trend is. De volgende maanden zullen daar duidelijkheid over verschaffen. In de eerste vier maanden van 2020 is de totale bestandsafname van 2019 meer dan teniet gedaan.

Ferm Werk verwacht voor de komende tijd een verdere stijging. Deels door de economische krimp en de daaruit volgende stijging van de werkloosheid en instroom in de bijstand, maar deels ook omdat de uitstroom uit de bijstand afneemt. De nieuwe instroom in de bijstand bestaat grotendeels uit mensen die tot voor kort nog werkten. Dat maakt het gemakkelijker om hen weer aan het werk te krijgen zodra de economie en de werkgelegenheid weer aantrekken.

Ferm Werk spant zich in om van een aantal nieuwe uitstrooinstrumenten, waaronder de werkleerlijnen een succes te maken. In de kwartaalrapportage wordt op zorgvuldige wijze verslag gedaan van dit project werkleerlijnen, alsmede van andere inspanningen zoals Ferm Wijzer, basisarbeidsmarkt, Jongeren in kwetsbare positie (JIP) en het Werkgeversservicepunt (WSP). Dit alles heeft echter niet kunnen verhinderen dat de uitstroom naar werk is afgenomen tot ongeveer 30% van de geraamde aantallen.

De realisatie van garantiebannen en nieuw beschut werk blijft achter bij de formele taakstelling en ook bij de begrotingsraming.

b. NTW

De netto toegevoegde waarde is de omzet minus de daarvoor gemaakt kosten. Hoe hoger deze is (binnen de grenzen van de taakstelling van Ferm Werk) hoe gunstiger voor de gemeente, want deze LTA wordt ten gunste van de gemeentelijke bijdrage in de uitvoeringskosten (kleine geldstroom) gebracht.

Direct na het ingaan van de landelijke maatregelen in het kader van de lock down is Ferm Werk gesloten ten behoeve van de veiligheid en de gezondheid van de medewerkers. De omzet liep daardoor terug tot vrijwel 0 terwijl bepaalde lasten wel doorliepen, zodat de NTW in april zelfs negatief was. Ferm Werk is begin juni weer langzaam open gegaan. Het is op dit moment nog onzeker hoe de NTW zich zal herstellen.

Het totale tekort op de NTW over de eerste vijf maanden ten opzichte van de begroting is inmiddels opgelopen tot € 687.499. Bijna 70% (€ 476.720) daarvan is voor rekening van Woerden. Deze afname is in de kwartaalrapportage nog niet zichtbaar, maar komt duidelijk in beeld bij de maandrapportages. Ferm Werk spreekt de verwachting uit dat het rijk een (gedeeltelijke) vergoeding hiervoor zal verstrekken van ongeveer € 300.000,-. Daarnaast is een aanvraag gedaan op basis van de NOW, die mogelijk € 400.000,- oplevert.

c. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)

Deze regeling is een van de coronamaatregelen die de regering getroffen heeft, specifiek voor zelfstandige ondernemers (waaronder ZZP-ers) waarvan het inkomen onder het sociaal minimum daalt. Op grond van de TOZO kan zowel een uitkering levensonderhoud als een lening worden verstrekt.

Uit de maandrapportage blijkt dat tot en met mei 722 aanvragen zijn ingediend, waarvan 687 voor een uitkering LO en 35 voor een lening. Van de 722 zijn er inmiddels 12 afgewezen, 575 toegekend en zijn er nog 133 in behandeling. Dat laatste is het gevolg van het feit dat de definitieve regelgeving pas eind april bekend werd. Met alle aanvragers is contact geweest en op basis daarvan zijn – vooruitlopend op de definitieve beschikkingen – 467 voorschotten verleend tot een totaal van € 1.119.283. € 574.822 is inmiddels als uitkering verstrekt, waardoor de totale betaling € 1.694.105 bedraagt.

De kosten van de TOZO worden door het rijk vergoed.

Bij het begin van de uitvoering van de TOZO-regeling was voor Ferm Werk de AMvB die de uitvoeringsdetails regelt, nog niet bekend. Dat heeft in eerste instantie tot vertraging in de formele afhandeling geleid, die is opgevangen met het verstrekken van voorschotten. Daarnaast is met een aantal aanvragers misverstand gerezen o.a. over de verrekening van inkomsten. Die is in eerste instantie niet toegepast en later op basis van de AMvB weer wel.

d. Voortgangsinformatie project Basisarbeidsmarkt.

In de kwartaalrapportage wordt aandacht besteed aan het project basisarbeidsmarkt. Naast deze rapportage, heeft Ferm Werk ook een specifieke en meer uitgebreide voortgangsrapportage (plus begeleidend memo) opgesteld. Deze gaan ter informatie als bijlage bij deze raadsinformatiebrief.

Financiën:

Ferm Werk heeft het niet aangedurfd om op basis van Q1 een prognose voor eind 2020 te geven. Dat is begrijpelijk. In de loop van het jaar zal een begrotingswijziging worden ingediend.

Het is opmerkelijk dat de cijfers over Q1 voor Woerden een positief beeld geven: de totale gemeentelijke bijdrage is t.o.v. de begroting 340k lager. Dit wordt met name veroorzaakt door hoger dan verwachte bijdragen van het rijk voor BUIG en WSW. De maandcijfers april en mei maken echter duidelijk dat dit positieve beeld niet in stand zal blijven in Q2 t.g.v. stijging van het bestand en daling van de NTW

Vervolg:

--

Bijlagen:

Aanbiedingsbrief kwartaalrapportage Q1 Corsanr 20.012408
Kwartaalrapportage Q1 Corsanr. 20.012409
Kwartaal in zicht Q1 Corsanr. 20.012212
Maandrapportage april Corsanr.20.12410
Maandrapportage maart Corsanr. 20.012411
Memo voortgang project basisarbeidsmarkt 20.013119
Voortgangsrapportage project basisarbeidsmarkt 20.013121

Secretaris

M.H. Brander

Burgemeester

V.J.H. Molkenboer

FERM WERK

GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden

T. 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nl

Gemeente Woerden
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders

per e-mail

Verzenddatum 12 juni 2020
Betreft Aanbieding rapportage over eerste kwartaal 2020

Geacht college,

Hierbij bied ik u namens het bestuur en de raad van commissarissen de rapportage aan over het eerste kwartaal van 2020.

De productie van deze rapportage heeft meer tijd gevergd dan normaal. Wel heeft u eerder al de nieuwe kwartaal-in-zicht rapportages ontvangen. De periode waarin deze rapportage tot stand kwam, is ook verre van normaal. Het Covid-19 virus heeft enorme effecten op ons allemaal en ook op het werk van Ferm Werk. Hierover leest u meer in de inleiding van bijgaande rapportage. Graag verwijs ik daarnaar.

Dit heeft ook tot gevolg gehad dat deze rapportage er wat anders uitziet. Gebruikelijk is dat de kwartaalrapportages ook prognoses bevatten die zien op de toekomstige kwartalen. Op dit moment echter zijn de effecten van de uitbraak van het Coronavirus en de maatregelen die daarna zijn genomen nog onvoldoende inzichtelijk om prognoses te kunnen maken. Deze rapportage bevat daarom alleen cijfers over de realisatie afgezet tegen de begroting. Wij hopen bij een volgende rapportage wel weer te kunnen informeren over de verwachtingen voor het hele jaar 2020.

Met vriendelijke groet,

Algemeen directeur

Ferm Werk

Rapportage Q1 2020

Woerden, 11 juni 2020

Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden
Tel: 0348-497000

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Algemeen	3
Recente ontwikkelingen.....	3
Overzicht ontwikkelingen in de uitvoering.....	6
Toelichting uitkeringen levensonderhoud.....	6
Toelichting garantiebanen	8
Toelichting detacheringsbanen	9
Toelichting begeleide participatie	9
Wsw	9
Nieuw beschut	9
Toelichting arbeidsparticipatie	10
Test & Training.....	10
WSP	11
Projecten	11
Overzicht financiën Ferm Werk.....	13
Toelichting op de grote geldstroom basis dienstverlening	14
Toelichting op de kleine geldstroom basis dienstverlening	15
Uitvoeringskosten	15
Toelichting op de aanvullende dienstverlening	16
Samenvatting per gemeente	17
Gemeente Woerden	17
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	18
Gemeente Montfoort.....	20
Gemeente Oudewater	21

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de kwartaalrapportage over het eerste kwartaal van 2020. Hierin geven we informatie over de belangrijkste elementen van de uitvoering én de financiële consequenties daarvan. De zogeheten “Kwartaal in zicht” rapportages maken onderdeel uit van deze kwartaalrapportage. Hierin staat per gemeente onder meer informatie over het poorteffect, een specificatie van in- en uitstroom en de wijze waarop mensen in het uitkeringsbestand participeren. Deze kwartaal in zicht rapportages zijn u eerder verstrekt. Dat de beide delen van de kwartaalrapportage ditmaal niet gelijktijdig komen, heeft te maken met de productietijd van de voorliggende rapportage. Die duurde langer dan u van ons gewend bent.

Bij de start van het eerste kwartaal konden we nog niet voorzien welke ontwikkelingen zich in de loop van het kwartaal zouden voordoen. Zoals u weet heeft Nederland vanaf februari van dit jaar te maken gekregen met het Covid-19 virus. Dit heeft grote impact op ons werk. Het is echter op dit moment nog niet te voorzien welke invloed dit zal hebben op de resultaten van Ferm Werk. Dit maakt het opstellen van een reële prognose bijzonder lastig. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de impact, bevat deze rapportage geen prognose. Wel gaan we op sommige onderdelen in op actuele ontwikkelingen die een onheilspellend zicht geven op wat gaat komen. Zo is bijvoorbeeld de instroom in de bijstand de eerste maanden (t.o.v. de eerste maanden van vorig jaar), met 56% gestegen. Dat is een landelijk percentage dat op dit moment voor Ferm Werk lager ligt, maar dit getal zegt dat zowel uitkeringslasten als uitvoeringskosten stijgen. Wat de stijging exact zal zijn of wat daarin een reële verwachting is, kan nu nog niet worden aangegeven.

Recente ontwikkelingen

Vanwege de verspreiding van het Coronavirus heeft het kabinet -op advies van onder meer het RIVM- een scala aan maatregelen genomen. Ook Ferm Werk heeft tegen het eind van het eerste kwartaal maatregelen getroffen om de gezondheid van medewerkers maximaal te beschermen. Dit hield onder meer in dat wij onze deuren een kleine twee maanden hebben gesloten. Hieronder volgt een schets van de enorme invloed van al die maatregelen.

De economische groei is mondiaal, maar ook in Nederland tot stilstand gekomen. Er wordt zelfs uitgegaan van een economische krimp van een fors aantal procenten voor Nederland. Dit heeft een grote stijging van de werkloosheid veroorzaakt. Bij Ferm Werk zagen we in de eerste vier maanden van dit jaar een verdubbeling van het aantal aanvragen voor een uitkering in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Tegelijk krimpt het aantal vacatures eveneens in rap tempo. Daardoor nemen de uitstroomkansen van mensen in de uitkering af.

Ook het aantal aanvragen voor een WW-uitkering laat een vergelijkbare stijging zien. Veelal zijn dit (jonge) mensen met een kortdurend arbeidsverleden. Het UWV spreekt in onze regio over bijna 10 maal zoveel aanvragen per maand van jongeren vergeleken met vorig jaar. Deze jongeren zullen mogelijk op zeer korte termijn, na een periode van drie maanden WW, aankloppen voor een uitkering bij Ferm Werk. Het aantal aanvragen voor WW totaal (dus ook volwassenen) ligt voor de eerste vier maanden 50% hoger dan de vergelijkbare periode vorig jaar.

Om de economische schade zo veel mogelijk te beperken, heeft het kabinet verschillende hulpmaatregelen afgekondigd. Eén daarvan betreft de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) die door Ferm Werk wordt uitgevoerd. Ten tijde van de productie van deze rapportage had Ferm Werk circa 1470 aanvragen van ondernemers voor hulp ontvangen en was er ruim 2.400 K aan voorschotten verstrekt.

Een aantal sectoren wordt hard geraakt door de Coronacrisis. Dat heeft enorme impact op de re-integratie activiteiten van Ferm Werk. Die zijn in de eerste periode na medio maart nagenoeg tot stilstand gekomen. Op dit moment wordt die dienstverlening weliswaar stapsgewijs hervat, maar zolang er geen versoepeling komt voor veel branches, en helemaal als er veel werkgelegenheid verdwijnt in de regio, vermindert dat de kansen op uitstroom. Ferm Werk werkt in de regio samen met andere organisaties om het maximale te doen voor de werkkansen van de inwoners van onze gemeenten. Er is overigens al in de aanloop naar het stilvallen van de economie, in februari en maart 2020, een terugval te zien in de uitstroom. De activiteiten, zoals voorstelgesprekken en matchingsgesprekken, vielen behoorlijk stil. Hierdoor is de uitstroom naar werk (en scholing) al in het eerste kwartaal nagenoeg tot stilstand gekomen. Daarin lijkt overigens nu, ten tijde van de

productie van deze rapportage, weer beweging in te komen. Onbekend is of dit bemoedigende signaal voldoende zal zijn om de tegenvallende uitstroom goed te maken.

De impact van Covid-19 is dus gigantisch:

- De instroom in uitkeringen stijgt de komende maanden enorm.
- De uitstroom naar werk wordt gehinderd door de forse afname van het aantal vacatures.
- Deze effecten leiden tot een toename van het aantal uitkeringen.
- Er is een enorme druk op de uitvoering vanwege de uitvoering van de eerder genoemde Tozo-regeling.

We kunnen nu nog niet voorspellen hoe deze ontwikkelingen financieel uitpakken. De financiële realisatie is in Q1 nog redelijk conform begroting, maar gaat daar uiteindelijk fors van afwijken. Hoe het Rijk in de loop van het jaar het BUIG-budget (de Rijksvergoeding voor uitkeringen) gaat aanpassen, is nog niet te zeggen. In het nader voorlopige BUIG-budget dat recent bekend is gemaakt, is de Coronacrisis nog niet meegewogen. Dit is voor de Ferm Werk gemeenten ruim 3% lager dan het eerder bekendgemaakte voorlopige budget. Conclusie op dit moment is dus dat de Rijksvergoeding voor de uitkeringen ruim 3% daalde terwijl de instroom reeds fors gestegen is en verder zal stijgen. Indien de Rijksvergoeding (BUIG budget) niet verhoogd wordt, betekent dit dat gemeenten dit verschil betalen.

Onze uitvoeringskosten worden deels gedekt door de NTW (=omzet). Dat Ferm Werk een kleine twee maanden haar deuren gesloten heeft gehouden, heeft uiteraard gevolgen voor de omzet. Uitgaande van een NTW op jaarbasis van zo'n 3 miljoen euro, wordt per maand gemiddeld 250 K aan NTW gemaakt. Door de sluiting loopt Ferm Werk dus ruwweg 500 K aan NTW mis. Mogelijk dat hiervan in de loop van het jaar een deel goed gemaakt kan worden. De verwachtingen hierover moeten echter niet te hoog gespannen zijn omdat we vanaf 11 mei 2020 nog niet meteen op volle kracht draaien. Het opstarten gaat stapsgewijs. Dit kan komen doordat opdrachtgevers nog geen gebruik kunnen maken van de diensten van Ferm Werk (detacheringen) vanwege verlies van omzet, of omdat werknemers gezondheidsklachten hebben, dan wel dat er nog geen sprake is van een veilige werkomgeving. Al met al is een prognose voor 2020 nu nog niet te maken. We houden rekening met een fors **lagere NTW** dan we begroot hadden. Die is ook afhankelijk van het werkaanbod. Een aantal opdrachtgevers heeft op dit moment geen opdrachten omdat ze zelf ook last hebben van deze crisis.

Cedris, de landelijke vereniging voor een inclusieve arbeidsmarkt, is in gesprek met het ministerie over een noodfonds voor SW-bedrijven. Hier is op 28 mei een besluit over genomen. Grofweg komt de hulpmaatregel neer op 1000 euro compensatie per fte Wsw. Dat betekent voor Ferm Werk ruim 300 K extra middelen door deze steun. Daarnaast hebben we een aanvraag gedaan voor de tijdelijke noodmaatregel overbrugging werkgelegenheid. (NOW). Dit gaat om een aangevraagd bedrag van bijna 400 K. Door gebruik te maken van deze steunmaatregelen hopen we de financiële nood voor Ferm Werk en de gemeenten te verlichten. Aangezien nog niet zeker is, dat deze steun ook voor SW bedrijven geldt, zullen we het bedrag gereserveerd houden tot hier definitief bericht over komt.

Ferm Werk volgt alle ontwikkelingen op de voet. Gezien de grote impact en de snelheid van die ontwikkelingen hebben we met gemeenten afgesproken hiervan maandelijks verslag te doen. Op deze wijze zijn de Ferm Werk gemeenten goed op de hoogte van de impact die dit alles heeft op de bedrijfsvoering en dienstverlening van Ferm Werk.

Door toename van het aantal uitkeringen en de lagere omzet is nu al duidelijk dat gemeenten te maken krijgen met een hogere gemeentelijke bijdrage in zowel de grote als de kleine geldstroom. Omdat de realisatie aanzienlijk gaat afwijken van de begroting, zullen we dit jaar een begrotingswijziging opstellen. Dat is bij de mate waarin we naar verwachting van de begroting zullen afwijken, een wettelijke verplichting. Die begrotingswijziging stellen we op wanneer meer helder is over alle consequenties. Natuurlijk komt die dan voor zienswijzen langs de raden van de Ferm Werk gemeenten.

Let wel: de hiervoor geschetste ontwikkelingen zijn nog maar in beperkte mate terug te zien in de voorliggende rapportage. De impact zal vooral de komende maanden blijken.

Bedrijfsvoering

Naast deze negatieve ontwikkelingen zijn er ook positieve ontwikkelingen. De medewerkers die normaal gesproken op kantoor zijn, werken nu vanuit huis hard om alle Tozo-aanvragen en reguliere aanvragen te verwerken. Ferm Werk was een van de eerste organisaties die een vereenvoudigd en digitaal aanvraagproces had ingericht voor de uitvoering van de Tozo-regeling. Hierdoor hebben we veel ondernemers in onze gemeenten snel geholpen. Daarbij hebben wij voorrang gegeven aan tijdige financiële ondersteuning, vaak door het verstrekken van voorschotten.

Verder is goed te melden dat de externe activiteiten van Ferm Werk sinds 11 mei 2020 weer opgestart zijn en bijna dagelijks worden uitgebreid. Vanaf 25 mei 2020 zijn de interne activiteiten van Ferm Werk herstart en worden ook daar de werkzaamheden stap voor stap uitgebreid. Dat gebeurt veilig en heeft nog niet tot ziekmeldingen geleid.

Ferm Werk heeft overigens in de afgelopen maanden in een enkel geval te maken gehad met een melding van een coronabesmetting. Dat was van een collega die besmetting in de woonsituatie heeft opgelopen.

Er is veel inzet geweest om contact met alle werknemers te houden en hen te wijzen op het belang van gezond leven en bewegen. Naast deze informatie zijn er activiteiten ontwikkeld door het team op het gebied van sport en spel en muziek. Er is zelfs een eigen radio programma geweest dat op vrijwillige maar zeer professionele basis via onze eigen website, dagelijks is uitgezonden.

De komende tijd gaan we gefaseerd naar een hogere productiviteit. Iedere stap wordt daarbij zorgvuldig voorbereid en is en blijft gericht op veilig werken.

Overzicht ontwikkelingen in de uitvoering

Ontwikkeling aantal cliënten Ferm Werk totaal				
	realisatie 2019 gemiddeld	begroting 2020 gemiddeld	Q1 2020 ultimo	verschil begr. – Q1
Uitkeringen LO	1.037	1.013	1.052	39
Garantiebanen	87	129	111	-18
Nieuw beschut	10	26	12	-14
Fte Wsw	282	262	270	8
Fte detabanen	33	25	25	0
Totale doelgroep	1.449	1.455	1.470	15

Het is niet mogelijk nu al wat te zeggen over de ontwikkeling van het aantal mensen in de uitkering dan wel andere doelgroepen in de loop van het jaar.. De cijfers die vandaag bekend zijn, zijn morgen weer achterhaald. Daarom is er voor gekozen om alleen de gerealiseerde cijfers te tonen over Q1.

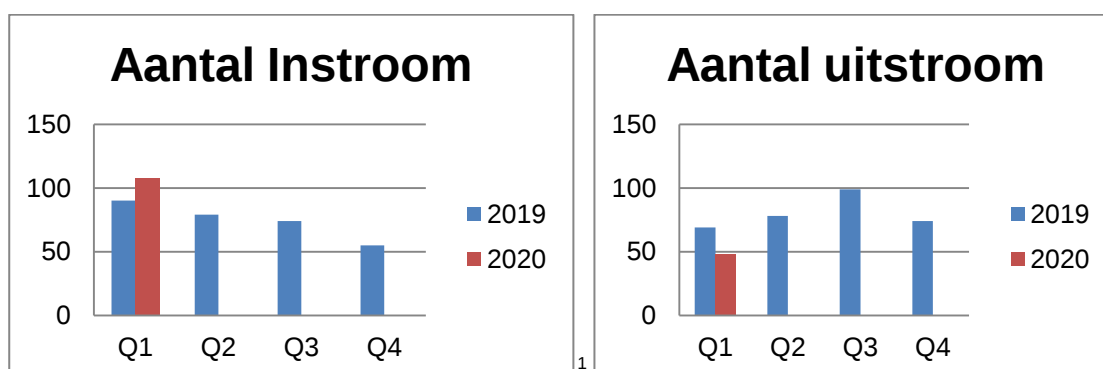
Toelichting uitkeringen levensonderhoud

Het aantal mensen met een uitkering stijgt ten opzichte van ultimo 2019. We houden op dit moment maandelijks bij wat de stand van het aantal uitkeringen is, zodat we gedurende het jaar beter kunnen prognosticeren.

	ultimo 2019	begroting gemiddeld 2020	ultimo Q1 2020
Woerden	540	568	571
Bodegraven-Reeuwijk	292	273	296
Montfoort	104	99	108
Oudewater	79	73	77
Totaal	1.015	1.013	1.052

De ontwikkeling van het bestand wordt bepaald door zowel instroom als uitstroom. Het eerste kwartaal laat zien dat er aanzienlijk meer mensen instromen dan uitstromen. De instroom is een gegeven dat niet of nauwelijks door Ferm Werk kan worden beïnvloed. Recht op uitkering ontstaat bijvoorbeeld na beëindiging van een WW-uitkering of als een jongere het speciaal onderwijs verlaat maar niet terecht kan in de Wajong.

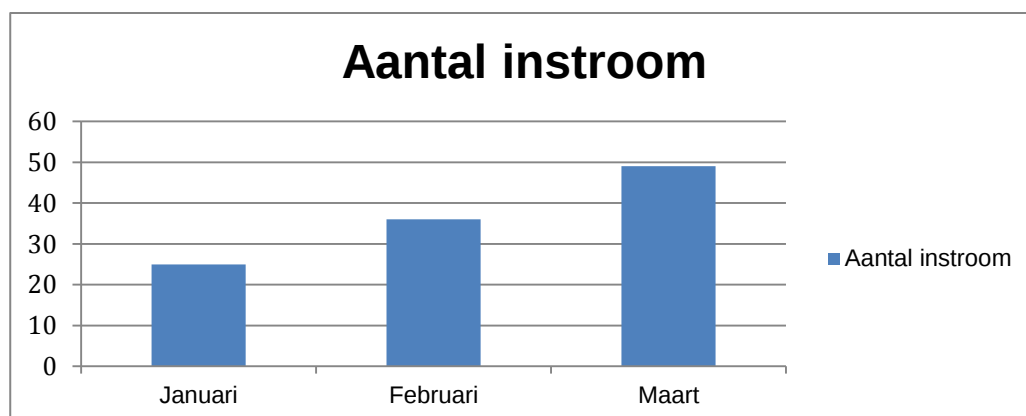
In onderstaande tabellen is de ontwikkeling te zien van de instroom en uitstroom.

Voorheen bestond de instroom voor een groter deel uit mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die (nog) niet werkfit waren. Deze groep stroomt nog steeds in, maar we zien in het eerste kwartaal al de verandering van de arbeidsmarkt vanwege de coronacrisis. Zo is te zien dat, de meeste mensen die instromen recent nog werkten.

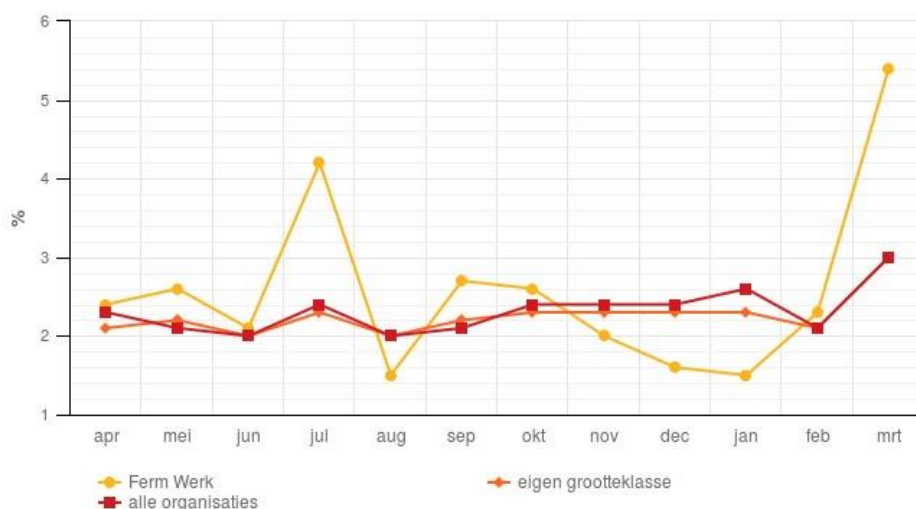
¹ Door mutaties die met terugwerkende kracht plaatsvinden zal Q1 2020 nog wijzigen..

In het eerste kwartaal bestaat de instroom grotendeels uit mensen die hun werk of ww-uitkering zijn verloren. 17,6 % van de instroom kwam door baanverlies, 14,8 % door afloop van een werkloosheidsuitkering en 13% door verlies van een ander soort inkomen. Deze instroom is vooral in maart toegenomen.

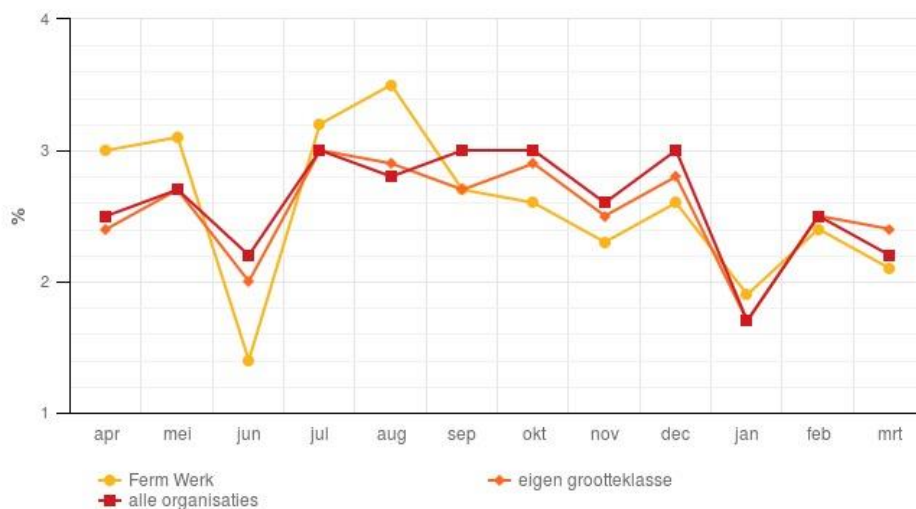
Onderstaande grafiek geeft het beeld van de stijging in maart vergeleken met andere organisaties. We zien hier dat vergeleken met andere organisaties bij Ferm Werk de instroom nog hoger is.

Grafiek: Instroompercentage algemene bijstand

De uitstroom daalt inmiddels ook licht. Deze combinatie van een hoge instroom en lage uitstroom zal leiden tot meer uitkeringen en daarmee hogere kosten voor de grote geldstroom en in de loop van dit jaar waarschijnlijk ook voor de kleine geldstroom (=uitvoeringskosten).

Grafiek: Uitstroompercentage algemene bijstand

Wat betreft de uitstroom zoomen we in op de uitstroom naar werk of het volgen van onderwijs met studiefinanciering. De doelstelling is een uitstroom naar werk of opleiding van 15% van het aantal uitkeringen per 1 januari 2020.

In Q1 blijft de realisatie achter ten opzichte van de doelstelling. Voor de maand maart is de corona crisis de belangrijkste oorzaak. Er wordt gekeken naar verklaringen van de lage uitstroom. Voor de hand liggende uitleg is dat de moeilijker plaatsbare inwoners op de arbeidsmarkt echt langer tijd nodig hebben om uit te stromen en daarnaast dat de komst van corona al in een vroeg stadium de dynamiek op de arbeidsmarkt stil legde. Een analyse hiervan wordt, zoals gezegd op dit moment gemaakt om te bezien of en in welke mate we invloed kunnen uitoefenen op het verbeteren van deze cijfers.

Realisatie uitstroom totaal (alle oorzaken) t/m Q1 2020		
	standcijfers	realisatie
	1-1-2020	ultimo Q1
Woerden	540	25
Bo-Re	292	19
Montfoort	104	3
Oudewater	79	3
	1.015	50

Realisatie uitstroom naar werk en opleiding				
	standcijfers	doelstelling	realisatie	realisatie uitstroom
	1-1-2020	naar werk 15%	Q1	naar werk t.o.v. jaardoelstelling
Woerden	540	81	6	7 %
Bo-Re	292	44	4	9 %
Montfoort	104	15	0	0 %
Oudewater	79	12	1	8 %
	1.015	152	11	7 %

Naast volledige uitstroom naar werk wordt ook ingezet op parttime uitstroom. Parttime werk is vaak een opstap naar een volledig betaalde baan en daarnaast is het direct een kostenbesparing op de uitkeringslasten.

Toelichting garantiebanen

Garantiebanen worden ingezet bij reguliere werkgevers voor inwoners met arbeidsbeperkingen die niet in staat zijn om zelfstandig het wettelijk minimum loon te verdienen. De werkgever krijgt een loonkostensubsidie ter compensatie van de lagere productiviteit. De rijksbijdrage voor de loonkostensubsidies is opgenomen in het BUIG-budget. De realisatie van garantiebanen is na invoering van het instrument traag op gang gekomen, maar inmiddels is er een forse inhaalslag geweest en zijn we voor 2020 op koers. Op basis van de cijfers van het eerste kwartaal gaan wij er vanuit dat we aan het eind van 2020 het aantal banen hebben behaald.

De realisatie in aantallen is in onderstaande tabel weergegeven.

	Begroting	Prognose	Stand
	gemiddeld	gemiddeld	Q1
Ferm Werk Totaal	129	116	111
Woerden	71	53	51
Bo-Re	41	36,5	34
Montfoort	9	22,5	22
Oudewater	8	4,5	4

Garantiebanen (a 25,5 uren)

Toelichting detacheringsbanen

Een detacheringsbaan wordt aangeboden aan kandidaten met afstand tot de arbeidsmarkt voor wie deze tussenstap noodzakelijk is om plaatsing bij een werkgever mogelijk te maken. Een detacheringsbaan betreft een dienstverband bij Stichting De Wissel van maximaal 78 weken, tegen een salaris van tenminste het wettelijk minimum loon. De werkgever betaalt een detacheringsvergoeding rekening houdend met de productiviteit van de werknemer. De omvang van de detacheringsovereenkomst wordt in beginsel zodanig vastgesteld dat de cliënt uitkeringsonafhankelijk wordt of naar maximaal beschikbaar arbeidsvermogen wordt ingezet. Daarnaast wordt dit instrument vooral bij statushouders ook ingezet om parttime werk te bieden naast de verplichte inburgering. Het instrument leent zich uitstekend om mensen met taalachterstand een werkaanbod te bieden terwijl zij ook daarnaast naar school gaan.

Aan het eind van Q1 waren 33 personen werkzaam bij de Wissel. Van deze groep waren 10 personen individueel gedetacheerd en 23 personen zaten in projecten. 13 personen zijn uitgestroomd in Q1 waarvan 4 personen naar een betaalde baan.

Toelichting begeleide participatie

Begeleide participatie richt zich op het bieden van betaald werk aan inwoners die hierbij zoveel begeleiding nodig hebben dat een plek op de reguliere arbeidsmarkt niet haalbaar is. Hiervoor is een indicatie nodig. Van oudsher betreft dit de werknemers in de Wsw. Ook de werkplekken nieuw beschut op grond van de Participatiewet vallen hieronder. Tenslotte kan het ook gaan om vormen van (arbeidsmatige) dagbesteding.

Wsw

Sinds 1 januari 2015 is er geen instroom meer in de Wsw. Mensen met een Wsw-dienstverband kunnen dit behouden. Binnen de Wsw zijn diverse werksoorten mogelijk waarbij de medewerker in dienst van Ferm Werk blijft, zoals interne productie, groen, externe projecten en individuele detacheringen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van begeleid werken bij een externe werkgever. Doordat de instroom is gestopt neemt het aantal medewerkers in de Wsw door natuurlijk verloop elk jaar verder af.

Op 1 januari 2020 waren er 301 Wsw'ers in dienst waarvan er 15 begeleid werkten. Ultimo kwartaal 1 gaat het om 297 Wsw'ers waarvan er 14 begeleid werken. In de begroting rekenen we overigens met Fte's of SE's. daarom wijken deze aantallen daarvan af.

Nieuw beschut

Werkplekken nieuw beschut zijn bedoeld voor inwoners die alleen in een beschermde omgeving kunnen werken en niet in staat zijn zelfstandig het wettelijk minimum loon te verdienen. Bij nieuw beschut is er sprake van een dienstverband bij Ferm Werk en komt er analoog aan de garantiebannen een compensatie voor de lagere productiviteit via de loonkostensubsidie.

In 2019 had volgens de begroting het aantal nieuw beschut banen op 18 moeten uitkomen. Het eindresultaat was in 2019 10,24. Inmiddels is in het eerste kwartaal 2020 een toename van 1,92. De realisatie en prognose in aantallen is in onderstaande tabel weergegeven. We zien dat de instroom vanuit UWV stagneert. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de realisatie.

	Begroting	Prognose	Stand
	gemiddeld	gemiddeld	Q1
Ferm Werk Totaal	26	14,66	12,16
Woerden	15	7,61	6,61
Bo-Re	8	5,43	3,87
Montfoort	2	1,28	1,03
Oudewater	1	0,9	0,65

Nieuw Beschut banen (a 31 uren)

Toelichting arbeidsparticipatie

Test & Training

In het test en trainingscentrum staan de diagnosetrajecten centraal voor mensen met een uitkering Participatiewet. Onderdeel daarvan is de verdiepende intake en de diagnose. Na de diagnosefase wordt er advies uitgebracht welk maatwerktraject passend is voor een cliënt. Daarbij wordt ingezet op arbeidsoriëntatie, training/coaching en ontwikkeling en de voorbereiding op de (arbeids)participatie. Test en training beschikt over een breed scala aan instrumenten dat kan worden ingezet o.a. een talentscan, loonwaardemetingen, training werknemersvaardigheden, arbeidsoriëntatie, (job)coaching, individuele en groepsgerichte trainingen, werkervaringsplekken etc. Naast deze trajecten worden er stageplekken gecreëerd voor leerlingen van de praktijkschool en wordt onderzocht welke werkplek passend is voor medewerkers die instromen in een dienstverband nieuw beschut. Test en training heeft in het eerste kwartaal een nieuwe werkplek gekregen in Hal 1.

De centrale doelstelling voor T&T is dus het opleveren van een adequate diagnose van elke inwoner in het klantenbestand van Ferm Werk. Vanaf juli 2020 is het proces operationeel waarbij elke nieuwe aanvrager het analyse traject krijgt aangeboden. In de praktijk moet blijken hoe de verhouding is tussen enerzijds de maximale capaciteit van T&T en anderzijds de instroom van nieuwe aanvragers.

Trajecten Participatiewet

Trajecten 1-1-2020	Instroom Q 1	Doorstroom Q1	Uitstroom naar werk	Beëindiging trajecten (overig advies)
65	28	18	8	8

Trajecten Beschut Werk

Trajecten 1-1-2020	Instroom Q 1	Doorstroom Q1
6	2	6

Werk-Leerlijnen

Het doel, zoals omschreven in de kaderbrief 2021, is om van de instroom in de werkleerlijnen 40% (gedeeltelijk) duurzaam uit te laten stromen naar werk en 10% naar school

Per werkleerlijn worden er minimaal 20 cliënten geselecteerd die voldoen aan faseprofiel 1 en geschikt zijn/worden gevonden om uit te stromen. Van deze 20 deelnemers is het doel dat er minimaal 10 deelnemers ook daadwerkelijk deelnemen aan een werkleerlijn

Horeca

In 2019 zijn 20 deelnemers ingestroomd in de horecawerkleerlijn. Hiervan zijn er in het eerste jaar 11 uitgestroomd (4 deelnemers naar betaald werk (20%), 1 naar school (5%) en 6 naar een arbeidsmatige dagbesteding (33%). Daarmee was een goede basis gelegd voor 2020.

In 2020 zijn 8 deelnemers ingestroomd, 7 vanuit de Participatiewet en 1 via het UWV. Door de coronacrisis is deze leerlijn stil komen te liggen. We verwachten dat er na hervatting van de werkzaamheden maandelijks een deelnemer zal instromen. Gezien het aantal deelnemers dat in 2019 al is gestart, is er een reële kans dat de doelstelling van 40% (gedeeltelijke) uitstroom behaald gaat worden. Dit kan mede doordat er samengewerkt wordt met 4 grote cateraars en er met meerdere horecabedrijven contact is.

Logistiek

De verwachting is dat deze werkleerlijn op 1 september van start kan gaan. Dat is later dan aanvankelijk gepland vanwege de coronacrisis. Het opleidingsinstituut Toyota Material Handling gaat ons hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld met werkinstructies voor onze logistieke afdeling. Door middel van een Train-de-Trainer programma leert Toyota deze medewerkers om de competenties over te brengen aan de deelnemers, ze te managen en te begeleiden in het leerproces. Het trainingsprogramma bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte waaronder het werken met transportmiddelen (pallettruck, stapelaar, heftruck en reachtruck).

Wanneer de bijgestelde planning aangehouden wordt, starten 5 cliënten in september. Vanaf november kan/kunnen er maandelijks 1 tot 2 cliënten instromen in deze leerlijn. Doorlooptijd van deze leerlijn zal 6 maanden zijn tot realisatie uitstroom.

Zorg

De afgelopen maanden is onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van de werkleerlijn zorg. Op hoofdlijnen zijn de bevindingen als volgt:

1. De huidige mogelijkheden omvatten een doorlooptijd van minimaal 1 jaar.
2. De kosten variëren van 75K tot 121K.
3. Gesprekken met een aantal potentiële werkgevers bieden aanknopingspunten; deze vragen nadere uitwerking.
4. Er lopen reeds initiatieven bij o.a. Gouda en Utrecht. Nadere afstemming is nodig om te beoordelen of samenwerking een optie is.

Op grond van deze bevindingen zal er verder onderzoek worden gedaan naar de levensvatbaarheid van deze werkleerlijn.

Project Fermina

Met ingang van 1 januari 2019 is de pilot participatie traject naaiatelier Fermina gestart. De doelgroep betreft vrouwen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Deze vrouwen hebben vrijwel allemaal een taalachterstand. Het gaat kortom om een doelgroep die nauwelijks wordt bereikt door welk initiatief dan ook. Het programma is gericht op activering en participeren en betreft een vrijwillige activiteit. Er wordt tijdens de pilot gewerkt aan zelfredzaamheid door in te zetten op taalontwikkeling maar ook maatschappelijke participatie, een waardevolle dagbesteding en het opdoen van arbeidsritme. De pilot is bekostigd door middel van het ESF..

Wat dit project ons leert is het volgende. Zo komt naar voren dat het project bijdraagt aan activering en verdere participatie van deze doelgroep. In feite is het project een succes door alleen al het aantal deelnemers ervan. Bij twee inwoners is zelfs uitstroom naar werk gerealiseerd. Er is echter tevens geconcludeerd dat gezien de aard van het project, de uitvoering ervan beter past bij een partner van Ferm Werk. We kijken wie dit project op een succesvolle wijze kan voortzetten..

WSP

In Q1 zijn vanuit het WSP 27 reguliere plaatsingen gerealiseerd en 11 plaatsingen in het kader van de banenafpraak. Voor drie personen heeft een urenbuitbreiding plaats gevonden ihkv de banenafpraak.

Projecten

Jongeren in Participatie JIP

Op 1 januari 2019 zijn de Gemeente Woerden en Ferm Werk gestart met het project Werkfit. Inmiddels is de naam gewijzigd in JIP (Jongeren in participatie). Overkoepelende doelstelling is het voorkomen en verminderen van schooluitval, jeugdwerkloosheid en inactiviteit. De doelgroep van de aanpak betreft dan ook jongeren met een verhoogde kans op deze omstandigheden, of bij wie daarvan al sprake is. Gebleken is dat bij deze doelgroep intensieve begeleiding, veel persoonlijke aandacht en organisatie op meerdere leefgebieden (en met meerdere partijen) nodig is. Op die manier is het mogelijk om een jongere een activeringsstap te laten maken en uiteindelijk (duurzaam) te plaatsen op de arbeidsmarkt of terug te laten keren naar het onderwijs. Jongeren worden bereikt vóórdat ze een uitkering (hoeven) aanvragen. Dit wordt gedaan om de prikkel weg te halen en omdat het melden bij het formele loket van de gemeente bij deze doelgroep vaak niet werkt.

De instroom bestaat uit jongeren zonder bijstandsuitkering in de leeftijdsgroep 16 tot en met 27 jaar. Gezien de complexiteit van de problematiek van de jongeren is er vaak veel nodig om ze in beweging te krijgen. In overleg met de aanmeldende partij, de jongere zelf en de verzorger(s) krijgt elke jongere zijn eigen plan van aanpak, zijn eigen route, rekening houdend met zijn achtergrond. Er wordt ook gekeken naar de andere leefgebieden van de jongere, en over de grenzen van de eigen organisaties. Het uitgangspunt is om wet- en regelgeving niet in de weg te laten staan, aansluitend bij de ambities van de gemeenten. Daarnaast is er een groep jongeren die wel gebruik maken van een uitkering. Deze jongeren volgen dagbesteding en worden in een langdurig traject begeleid naar beschut werken, werken met een garantiebaan of terugkeer naar het MBO onderwijs.

In 2019 zijn er 57 jongeren opgenomen in het project. Eind 2019 heeft een evaluatie plaatsgevonden. In 2020 is het doel gesteld om uiteindelijk 75 jongeren te begeleiden. In het eerste kwartaal van 2020 zijn er in totaal 5 jongeren ingestroomd. 4 jongeren zijn uitgestroomd naar werk. Van deze 4 jongeren dreigde 2 uit te vallen van het MBO onderwijs. Dit is voorkomen. De vijfde jongere is minderjarig en gaat een langdurig traject in om geactiveerd te worden. Binnen het project JIP is geen sprake van uitstroom in strikte zin. De jongeren blijven begeleid worden om hun baan ook te behouden en uitval van school te voorkomen.

Ferm Wijzer

Begin 2020 is een start gemaakt met de pilot Ferm Wijzer, een samenwerking tussen de sociaal teams van de 4 gemeenten en Ferm Werk. De werkwijze kenmerkt zich door het gezamenlijk optrekken bij de intake en een betere afstemming van de inzet van instrumenten vanuit de Wmo en Participatiewet. Hierdoor wordt een integrale aanpak gerealiseerd die inwoners in staat stelt om sneller stappen te zetten richting de hoogst haalbare vorm van - bij voorkeur economische - participatie. Om met meer zekerheid iets te kunnen zeggen over de effectiviteit van Ferm Wijzer, wordt samen met de gemeenten gewerkt met een projectgroep en een vergelijkingsgroep.

In het eerste kwartaal van dit jaar zijn 27 inwoners ingestroomd in de projectgroep en 7 inwoners in de vergelijkingsgroep. De doelstelling was om in het tweede kwartaal te komen tot 90 inwoners in de projectgroep en 30 in de vergelijkingsgroep. Inmiddels is duidelijk dat dit aantal niet behaald gaat worden doordat er vanwege de coronamaatregelen geen gesprekken plaatsvinden bij de gemeenten of Ferm Werk. Ook zijn veel voorzieningen (zoals dagbesteding) tijdelijk stilgezet. Zodra het -met inachtneming van de RIVM-maatregelen- weer mogelijk is, zullen de gezamenlijke intakes en voorzieningen worden hervat.

Basis Arbeidsmarkt

Het project Basis Arbeidsmarkt loopt door de Corona-maatregelen vertraging op. In januari jl. hebben tijdens een bijeenkomst ruim 20 partijen van gedachten gewisseld over de ondersteuning van mensen met een grote, moeilijk te overbruggen afstand tot betaald werk. Het ging om aanbieders van (arbeidsmatige) dagbesteding, ambulante begeleiding en leerwerktrajecten. Deze bijeenkomst vormde het (voorlopige) sluitstuk van een oriëntatie op de voorzieningen die er voor deze doelgroep zijn en de knelpunten in dat systeem. Grofweg levert de oriëntatie het beeld op dat de doelgroep zeer gevarieerd is, dat er wellicht voldoende aanbod is maar dat dat aanbod onvoldoende goed wordt gebruikt en dat dat komt door de versnipperde regelgeving en financiering. Alle aanwezige partijen drongen er op aan de onderlinge samenwerking te versterken.

De resultaten van de oriëntatie en de genoemde bijeenkomst zijn neergelegd in een voortgangsnotitie die is gedeeld met de betrokken partijen en de colleges en gemeenteraden. De voortgangsnotitie bevat een voorstel voor vervolgacties op de volgende terreinen:

- Een analyse van de (maatschappelijke) kosten en baten van verschillende bestaande voorzieningen zodat op basis daarvan nadere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt.
- Een analyse van mogelijkheden binnen het huidige stelsel om het voor betrokkenen aantrekkelijker te maken om stappen te zetten op het gebied van participatie, uitmondend in voorstellen aan het bestuur van Ferm Werk.
- Het zetten van stappen om de samenwerking tussen partijen te optimaliseren. Dit kan door raamovereenkomsten en convenanten te sluiten en door in dat kader afspraken te maken over doorverwijzing van cliënten.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van indicatieloos werken en het bevorderen van drempelloze arbeidsmatige dagbesteding en social firms.

Deze vervolgacties zullen weer worden opgepakt als het overleg met en tussen partijen weer soepeler kan verlopen.

Overzicht financiën Ferm Werk

Waar Ferm Werk in voorgaande jaren een prognose maakte voor de uitgaven van de verschillende geldstromen is dit voor nu voor 2020 onmogelijk. We hebben nog niet in beeld wat Covid-19 in volle omvang betekent voor de financiën van Ferm Werk. Om die reden hebben we besproken en besloten onlangs in onder meer het DB, dat we na Q3 met een begrotingswijziging 2020 en 2021 komen. De verwachte impact is zodanig groot dat een wijziging gemaakt moet worden.

Een meer precieze berekening kan dan ook nu nog niet gemaakt worden. Onder andere de stand van het aantal uitkeringsgerechtigden heeft grote invloed op de financiën. Die stand verandert wekelijks. Dat is altijd zo, maar de omvang van de groei is nu wel groter dan normaal. Vandaar dat het lastig is de gevolgen voor dit jaar nu al door te rekenen.

Om deze redenen geven we maandelijks een aantal cijfers aan de gemeente door en is voor deze rapportage gekozen om met realisatiecijfers te werken. Voor de grote geldstroom betekent dit dat we de berekening hebben gemaakt met de aantallen tot en met maart 2020.

Totaal Ferm werk					
totale gemeentelijke bijdrage o.b.v. realisatiecijfers Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting per kwartaal	realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage basis dienstverlening grote geldstroom	1.876	3.095	774	660	-114
Bijdrage basis dienstverlening kleine geldstroom	5.814	6.594	1.648	1.557	-91
Bijdrage aanvullende dienstverlening	1.192	1.233	308	280	-28
Totale bijdrage	8.882	10.717	2.730	2.496	-234

Totaal Ferm werk					
Gemeentelijke bijdrage basis dienstverlening grote geldstroom o.b.v. realisatiecijfers Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting per kwartaal	realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage inkomensregelingen	448	903	226	283	57
Bijdrage begeleide participatie	1.137	1.575	394	269	-125
Bijdrage arbeidsparticipatie	290	617	154	108	-46
Totale bijdrage grote geldstroom	1.875	3.095	774	2.641	-114

Totaal Ferm werk					
Gemeentelijke bijdrage basis dienstverlening kleine geldstroom o.b.v. realisatiecijfers Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting per kwartaal	realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Netto toegevoegde waarde	-3.245	-3.203	-801	-776	25
Totale uitvoeringskosten	9.059	9.797	2.449	2.333	-116
Totale bijdrage kleine geldstroom	5.814	6.594	1.648	1.557	-91

Totaal Ferm werk					
Doorrekening totale gemeentelijke bijdrage aanvullende dienstverlening o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting per kwartaal	realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage aanvullende dienstverl. grote geldstroom	690	707	177	174	-3
Bijdrage aanvullende dienstverl. kleine geldstroom	502	526	132	107	-25
Totale bijdrage aanvullende dienstverlening	1.192	1.233	309	281	-28

Toelichting op de grote geldstroom basis dienstverlening

Gemeentelijke bijdrage grote geldstroom	Begroting Q1	Realisatie Q1	verschil
bedragen in € x 1000	2020	o.b.v. Q1 2020	
Hogere lasten uitkeringen en LKS	33	179	146
Lagere lasten BBZ	13	-11	-24
Lagere lasten minimaregelingen	392	327	-65
Lagere lasten WSW	342	270	-72
Lagere lasten nieuw beschut	51	-2	-53
Lagere lasten arbeidsparticipatie	154	108	-46
			-114

Taakveld inkomensregelingen

Het BUIG budget is bedoeld voor de betaling van de uitkeringen PW, IOAW, IOAZ en BBZ. Het wordt daarnaast gebruikt voor de loonkostensubsidies bij garantiebanen en nieuw beschut. Ferm Werk rapporteert altijd op basis van het laatst bekend gemaakte budget. Het nader voorlopige budget 2020 is verwerkt in deze rapportage. Dit is € 83k lager dan begroot.

Ontwikkeling Buigbudget	begroting	budget	verschil
bedragen in € x 1000		nader voorlopig	
Woerden	8.750	8.817	67
Bodegraven- Reeuwijk	4.668	4.655	-13
Montfoort	1.432	1.401	-31
Oudewater	1.203	1.097	-106
Totaal	16.053	15.970	-83

De verschillen tussen de gemeenten worden vooral veroorzaakt door het toegepaste verdeelmodel. Bij Woerden is het budget hoger dan begroot. Bij Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort en Oudewater is het lager. Het verdeelmodel is voor Montfoort en Oudewater gebaseerd op het historisch verdeelmodel. Voor Woerden en Bodegraven-Reeuwijk wordt gerekend met het objectieve model.

Het aantal uitkeringen stijgt en de prijs van een uitkering ook en opzichte van de begroting.

Vorig jaar rapporteerden wij over het feit dat de incassoquote (inkomsten uit terugvordering t.o.v. uitkeringen) afnam. Wij zijn toen in gesprek gegaan met Cannock Chase, het bedrijf wat voor ons de vorderingen int bij mensen die geen uitkering (meer) ontvangen. Inmiddels zien wij vanaf november 2019 weer een stijgende lijn. We blijven deze ontwikkeling nauwlettend volgen.

Er ontstaat een financieel voordeel bij de loonkostensubsidies. Het aantal loonkostensubsidies komt iets lager uit dan begroot terwijl het gemiddelde bedrag voor de loonkostensubsidies beduidend lager uitvalt. Dit lagere bedrag komt door een hogere loonwaarde van de cliënten in zowel de garantiebanen als nieuw beschut. Dit duidt aan dat er goede matches worden gerealiseerd tussen banen en kandidaten.

Taakveld begeleide participatie

De gemeentelijke bijdrage voor begeleide participatie in het eerste kwartaal komt 125K lager uit dan begroot. Dit verschil bestaat uit een lagere bijdrage voor de Wsw en voor nieuw beschut. De subsidie vanuit het rijk is hoger dan begroot.

Taakveld arbeidsparticipatie

Op basis van het eerste kwartaal verwachten we voor het onderdeel arbeidsparticipatie een lagere gemeentelijke bijdrage verwacht van 46K. In januari en februari zien we een gemiddelde uitgave van 44 K per maand en in maart zien we dit dalen naar 19K. Dit wordt veroorzaakt doordat we vanaf dat moment als gevolg van de coronacrisis bijna (haast) geen trajecten kunnen aanbieden. We gaan ervan uit dat we na het opstarten weer meer mensen kunnen gaan begeleiden en zullen ook plannen maken hoe we ondanks deze crisis onze doelgroep zoveel mogelijk kunnen klaarstomen voor de arbeidsmarkt.

Toelichting op de kleine geldstroom basis dienstverlening

Ferm Werk - Realisatie kleine geldstroom (basisdienstverlening)					
	realisatie	begroting	Begroting	Realisatie	
bedragen in € x 1.000	2019	2020	Q1	Q1	verschil
				2020	Q1-begr.
Omzet	-4.481	-4.054	-1014	-952	62
directe kosten omzet	1.236	851	213	176	-37
Dekking uitvoeringskosten	-3.245	-3.203	-801	-776	25
Personeelskosten	4.283	4.486	1.121	1.095	-26
Huur- en servicekosten	599	631	158	150	-8
Kosten ICT hosting	242	238	60	61	1
Afschrijvingen	249	257	64	64	0
Rentelasten	21	21	5	5	0
Overige bedrijfslasten	1.042	1.264	316	323	7
Incidentele baten minus lasten	182	150	38	61	23
Continuous improvement	0	100	25	0	-25
Uitvoeringskosten NV	6.618	7.147	1.787	1.759	-28
Personeelskosten	2.404	2.445	611	566	-45
rentelasten (saldo)	0	0	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Overige lasten	37	205	6	9	3
Uitvoeringskosten GR	2.441	2.650	617	575	-42
Totale uitvoeringskosten	9.060	9.797	2.449	2.333	-116
dekking uitvoeringskosten	-3.245	-3.203	-801	-776	25
Gemeentelijke bijdrage	5.814	6.594	1.648	1.557	-91

De kleine geldstroom bestaat uit uitvoeringskosten en de NTW. Het eerste kwartaal zien we meteen het effect vanaf het moment dat Ferm Werk dicht is gegaan. De NTW was tot het moment van sluiten redelijk op begroting. Door de sluiting van het SW bedrijf neemt de NTW af, maar wat de impact hiervan wordt is nog onduidelijk zolang we niet weten hoelang dit gaat duren, maar ook wat de steunmaatregelen worden vanuit de overheid.

Uitvoeringskosten

In het eerste kwartaal is er een klein voordeel op de uitvoeringskosten. Dit blijft niet zo in de rest van het jaar. De landelijke en regionale cijfers laten zien dat er een enorme groei van WW en bijstand is. Daarnaast is er een daling van het aantal vacatures. Het CPB heeft een aantal scenario's gemaakt om de impact van de economie te bepalen. Berenschot heeft deze doorgerekend voor het aantal uitkeringsgerechtigden. In alle vier scenario's betekent het dat de bijstand stijgt. Maar ook hierin kunnen we niet voorspellen welk scenario het wordt.

We hebben ook te maken met een enorme toename van aanvragen TOZO vanaf half maart. Deze stijging samen met het stijgen van het aantal uitkeringen kunnen wij niet met de huidige personeelsbezetting opvangen en zal uiteindelijk de uitvoeringskosten verhogen.

Met deze componenten samen is het een reële verwachting dat de kleine geldstroom hoger wordt dan begroot.

Toelichting op de aanvullende dienstverlening

Het programma aanvullende dienstverlening is gebaseerd op artikel 5 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling en bevat alle taken waarvan gemeenten ieder voor zich kunnen besluiten om ze door Ferm Werk te laten uitvoeren.

Op basis van Q1 2020 is gerekend met uitgaven voor:

- Huisvesting statushouders
- Tegemoetkoming meerkosten zorg
- Ondersteuningsfonds
- Declaratieregeling
- WIW banen
- Afgeven participatieverklaringen
- Versneld Burgerschap

Samenvatting aanvullende dienstverlening grote en kleine geldstroom					
totaal overzicht	realisatie	begroting	Begroting	realisatie	verschil
bedragen in € x 1000	2019	2020	Q1	Q1 2020	
Schuldhelpverlening	153	176	44	0	-44
Huisvesting statushouders	19	49	12	3	-9
Regeling TMZ	171	164	41	44	3
Ondersteuningsfonds	40	36	9	11	2
declaratieregeling	774	786	197	194	-3
Versneld Burgerschap	13		0	22	22
regeling WIW	22	21	5	6	1
	1.192	1.232	308	280	-28

De uitgaven van de aanvullende dienstverlening komen vooralsnog ongeveer uit op de begroting. Er is echter wel het één en ander veranderd ten opzichte van de begroting. Schuldhelpverlening wordt vanaf 2020 niet meer bij Ferm Werk uitgevoerd, maar op locatie bij de gemeente zelf. Dit geldt voor Bodegraven en Montfoort. Daarnaast heeft Bodegraven als aanvullende dienstverlening versneld Burgerschap sinds het laatste kwartaal van 2019. Dit was echter nog niet bekend toen de begroting opgesteld werd en daarom niet verwerkt. Voor inzicht in de effecten per gemeente wordt verwezen naar de aparte pagina's met specificaties per gemeente.

Samenvatting per gemeente

Gemeente Woerden

Ontwikkeling aantal cliënten Woerden				
o.b.v. Q1 2020	realisatie 2019	begroting 2020	realisatie Q1 2020	verschil begr. – Q1
Uitkeringen LO	568	568	571	3
Garantiebanen	39	71	51	-20
Nieuw beschut	4	15	7	-8
Fte Wsw	205	191	196	5
Fte detabanen	16	12	14	2
Totale doelgroep	832	857	839	-18

Woerden – totale gemeentelijke bijdrage o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage basis grote geldstroom	998	2.073	518	261	-257
Bijdrage basis kleine geldstroom	3.296	3.868	967	893	-74
Bijdrage aanvullende dienstverlening	747	786	197	188	-9
Totale bijdrage	5.041	6.727	1.682	1.342	-340

Woerden – gemeentelijke bijdrage grote geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Realisatie . Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Indexering 2% in 2018 en 2019	90	659	165	41	-124
Bijdrage inkomensregelingen	734	1.086	272	163	-109
Bijdrage begeleide participatie	174	328	82	58	-24
Totale bijdrage	998	2.073	519	262	-257

Woerden – gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Indexering 2% in 2018 en 2019	-2.269	-2.221	-555	-543	12
Netto toegevoegde waarde	5.565	6.089	1.522	1.436	-86
Totale bijdrage	3.296	3.868	967	893	-74

Woerden – gemeentelijke bijdrage aanvullende dienstverlening o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Realisatie Q1 2020	verschil begr.-Q1
Bijdrage aanvullende dienstverl. grote geldstroom	529	551	138	133	-5
Bijdrage aanvullende dienstverl. kleine geldstroom	218	235	59	55	-4
Totale bijdrage aanvullende dienstverlening	747	786	197	188	-9

De totale gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Woerden wordt op basis van Q1 150 K lager dan begroot. Dit zit vooral in lagere uitgaven voor inkomensregelingen. Belangrijkste oorzaken zijn een hoger BUIG budget dan begroot en lagere uitgaven voor inkomensondersteuning. Bij begeleide participatie is er nu ook een voordeel voor de gemeentelijke bijdrage dat hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door een hoger rijksbudget Wsw.

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Ontwikkeling aantal cliënten Bodegraven-Reeuwijk				
o.b.v. Q1 2020	realisatie	begroting	realisatie Q1	verschil
	2019	2020	2020	begr. – Q1
Uitkeringen LO	288	273	296	23
Garantiebanen	27	41	34	-7
Nieuw beschut	5	8	4	-4
Fte Wsw	40	38	41	3
Fte detabanen	12	21	8	-13
Totale doelgroep	372	381	383	2

Vergeleken met de realisatiecijfers is het totale aantal cliënten (gemiddeld over het jaar) redelijk op begroting. Bij het aantal uitkeringsgerechtigden zien we een enorme stijging vergeleken met de begroting. Deze stijging heeft deels te maken met het feit dat het eindresultaat van 2019 al een stuk hoger was dan de begroting 2020 en deels door de toename van het aantal uitkeringen door de corona crisis.

Bodegraven-Reeuwijk - totale gemeentelijke bijdrage o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1.
Bijdrage basis grote geldstroom	313	448	112	181	69
Bijdrage basis kleine geldstroom	1.514	1.643	411	393	-18
Bijdrage aanvullende dienstverlening	172	190	48	34	-14
totale bijdrage	1.999	2.281	571	608	37

Bodegraven-Reeuwijk - gemeentelijke bijdrage grote geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1.
Indexering 2% in 2019 en 2020					
Bijdrage inkomensregelingen	15	1	0	72	72
Bijdrage begeleide participatie	246	269	67	76	9
Bijdrage arbeidsparticipatie	52	178	45	33	-12
totale bijdrage	313	448	87	182	69

Bodegraven-Reeuwijk - gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1
Indexering 2% in 2019 en 2020					
Netto toegevoegde waarde	-521	-517	-129	-127	2
Totale uitvoeringskosten	2.035	2.160	540	520	-20
totale bijdrage	1.514	1.643	411	393	-18

Bodegraven-Reeuwijk - gemeentelijke bijdrage aanvullende dienstverlening o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1
Bijdrage aanvullende dienstverl. grote geldstroom	0	0	0	0	0
Bijdrage aanvullende dienstverl. kleine geldstroom	172	190	48	34	-14
totale bijdrage aanvullende dienstverlening	172	190	48	34	-14

De totale gemeentelijke bijdrage over Q1 is voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is € 37K hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de toename van het aantal uitkeringen (zie tabel ontwikkeling aantal cliënten) Daarnaast is de kostprijs per uitkering hoger is dan begroot. Dit komt door een andere samenstelling van het bestand (bijvoorbeeld meer oudere inwoners in de uitkering dan verwacht). Verder is bij begeleide participatie de kostprijs toegenomen. Dat komt door cao loonstijging van de Wsw.

Voor het deel arbeidsparticipatie wordt verwacht dat er minder uitgegeven zal worden als gevolg van de crisis waarin trajecten voor een deel stil hebben gelegen. De aankomende periode willen we deze trajecten weer opstarten en gaan we in overleg hoe we in deze arbeidsmarkt onze inwoners toch zo goed mogelijk kunnen bedienen.

Bodegraven-Reeuwijk heeft in 2020 de schuldhelpverlening weer terug gehaald naar de gemeente. Daarentegen voeren we sinds het laatste kwartaal het project versneld Burgerschap uit. Dit laatste project was nog niet in de begroting opgenomen aangezien het op het moment van de productie van de begroting dit nog niet bekend was.

Gemeente Montfoort

Ontwikkeling aantal cliënten Montfoort				
o.b.v. Q1 2020	realisatie 2019	begroting 2020	realisatie Q1 2020	verschil begr. – Q1
Uitkeringen LO	103	99	108	9
Garantiebanen	17	9	22	13
Nieuw beschut	1	2	1	-1
Fte Wsw	18	16	16	0
Fte detabanen	3	2	1	-1
Totale doelgroep	142	128	148	20

De prognose voor het totale aantal cliënten (gemiddeld over het jaar) is op basis van de gegevens t/m. Q1 laten zien dat er een stijging van het bestand is. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de toename van uitkeringsgerechtigden en garantiebanen.

Montfoort - totale gemeentelijke bijdrage o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Resultaat Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage basis grote geldstroom	311	371	93	133	40
Bijdrage basis kleine geldstroom	579	601	150	158	8
Bijdrage aanvullende dienstverlening	161	156	39	31	-8
Totale bijdrage	1.051	1.087	282	322	40

Montfoort - gemeentelijke bijdrage grote geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Resultaat Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Indexering 2% in 2018 en 2019					
Bijdrage inkomensregelingen	178	181	45	107	62
Bijdrage begeleide participatie	92	121	30	12	-18
Bijdrage arbeidsparticipatie	41	68	17	13	-4
Totale bijdrage	311	330	92	132	40

Montfoort - gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Resultaat Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Indexering 2% in 2018 en 2019					
Netto toegevoegde waarde	-222	-227	-57	-51	6
Totale uitvoeringskosten	801	828	207	209	2
Totale bijdrage	579	601	150	158	8

Montfoort - gemeentelijke bijdrage aanvullende dienstverlening o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie 2019	begroting 2020	Begroting Q1 2020	Resultaat Q1 2020	verschil begr.-Q1.
Bijdrage aanvullende dienstverl. grote geldstroom	85	85	21	21	0
Bijdrage aanvullende dienstverl. kleine geldstroom	76	71	17	9	-8
Totale bijdrage aanvullende dienstverlening	161	156	38	30	-8

De totale gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Montfoort is 40 K hoger dan begroot. De grootste stijging komt voort uit het feit dat het Buig-budget enorm gedaald is ten opzicht van de begroting. Het aantal klanten is toegenomen en de kostprijs van een uitkering is duurder. Bij arbeidsparticipatie verwachten we een lagere uitgaven doordat de trajecten tijdelijk stil hebben gelegen in verband met de corona crisis.

Gemeente Montfoort heeft sinds 2020 de schuldhelpverlening als aanvullende dienstverlening weer teruggenomen. Aangezien dit nog niet bekend was toen de begroting opgesteld werd zien we hier een positief effect voor de bijdrage van de gemeente.

Gemeente Oudewater

Ontwikkeling aantal cliënten Oudewater				
o.b.v. Q1 2020	realisatie	begroting	realisatie Q1	verschil
	2019	2020	2020	begr. – Q1
Uitkeringen LO	78	73	77	4
Garantiebanen	4	8	4	-4
Nieuw beschut	0	1	1	0
Fte Wsw	18	18	18	0
Fte detabanen	3	2	2	0
Totale doelgroep	103	102	102	0

De verwachting voor het aantal totale cliënten is een lichte stijging. Het aantal uitkeringsgerechtigden zal het meeste toenemen.

Oudewater - totale gemeentelijke bijdrage o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1.
Bijdrage basis grote geldstroom	253	203	51	85	34
Bijdrage basis kleine geldstroom	424	481	120	113	-7
Bijdrage aanvullende dienstverlening	112	101	25	27	2
Totale bijdrage	789	785	196	225	29

Oudewater - gemeentelijke bijdrage grote geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	Realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1
Indexering 2% in 2019 en 2020					
Bijdrage inkomensregelingen	166	62	15	62	47
Bijdrage begeleide participatie	65	99	25	18	-7
Bijdrage arbeidsparticipatie	22	42	11	5	-6
Totale bijdrage	253	203	51	85	34

Oudewater - gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	begroting	Begroting Q1	Resultaat	verschil
	2019	2020	2020	Q1 2020	begr.-Q1
Indexering 2% in 2019 en 2020					
Netto toegevoegde waarde	-233	-237	-59	-54	5
Totale uitvoeringskosten	658	718	180	168	-12
Totale bijdrage	424	481	121	114	-7

Oudewater - gemeentelijke bijdrage aanvullende dienstverlening o.b.v. Q1 2020					
Bedragen in € x 1.000	realisatie	Begroting	Begroting Q1	prognose	Verschil
	2019	2019	2020	o.b.v. Q1 2020	begr.-Q1
Bijdrage aanvullende dienstverl. grote geldstroom	76	71	18	20	2
Bijdrage aanvullende dienstverl. kleine geldstroom	36	30	8	8	0
Totale bijdrage aanvullende dienstverlening	112	101	26	28	2

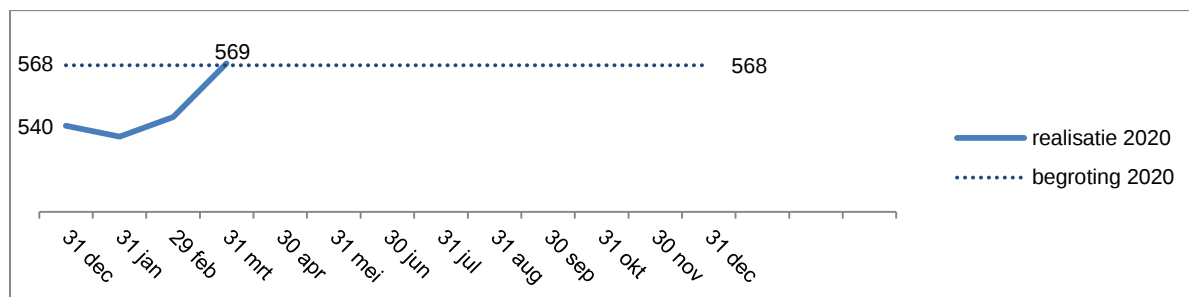
De totale gemeentelijke bijdrage voor Oudewater komt voor het eerste kwartaal naar verwachting op 29 K hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat het Buig Budget enorm is afgenomen ten opzichte van de begroting en het aantal uitkeringen is toegenomen.

Voor arbeidsparticipatie verwachten wij iets minder uit te geven omdat trajecten stil hebben gelegen. We gaan de aankomende tijd bekijken hoe we onze inwoners kunnen begeleiden in deze arbeidsmarkt.

Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

Uitkeringen

Ontwikkeling aantal uitkeringen levensonderhoud

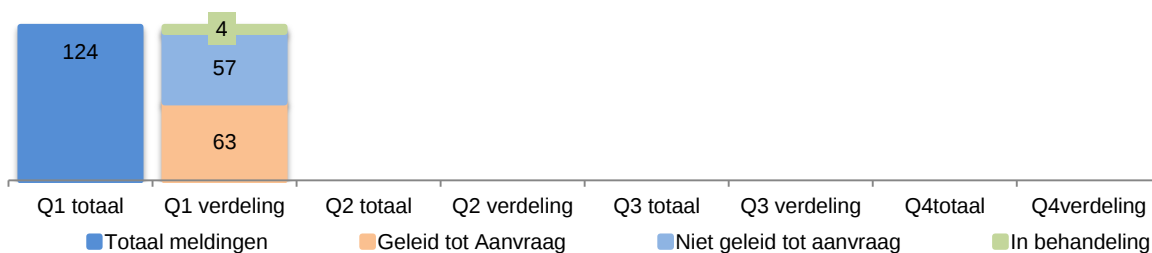

Toelichting

In het eerste kwartaal zien we een toename van het aantal uitkeringen. Deze is vanaf februari zichtbaar. Vanwege de Coronacrisis is vanaf half maart het aantal meldingen fors opgelopen. Dit zal leiden tot verdere toename. In bovenstaande grafiek zijn gegevens t/m 17 april 2020 verwerkt.

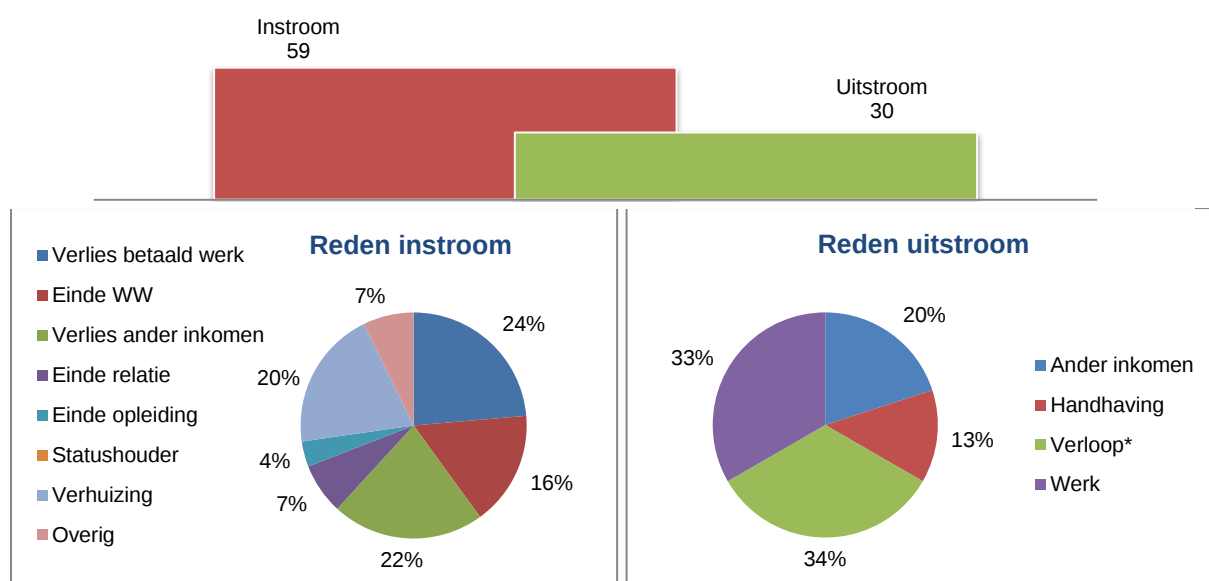
De stippellijn vermeldt het gemiddelde aantal uitkeringen waar in de begroting van wordt uitgegaan.

Poorteffect

Niet elke melding leidt tot het aanvragen van een uitkering. Bij 48% van de behandelde meldingen bleek een aanvraag niet zinvol.

In- en uitstroom uitkeringen Q1 2020

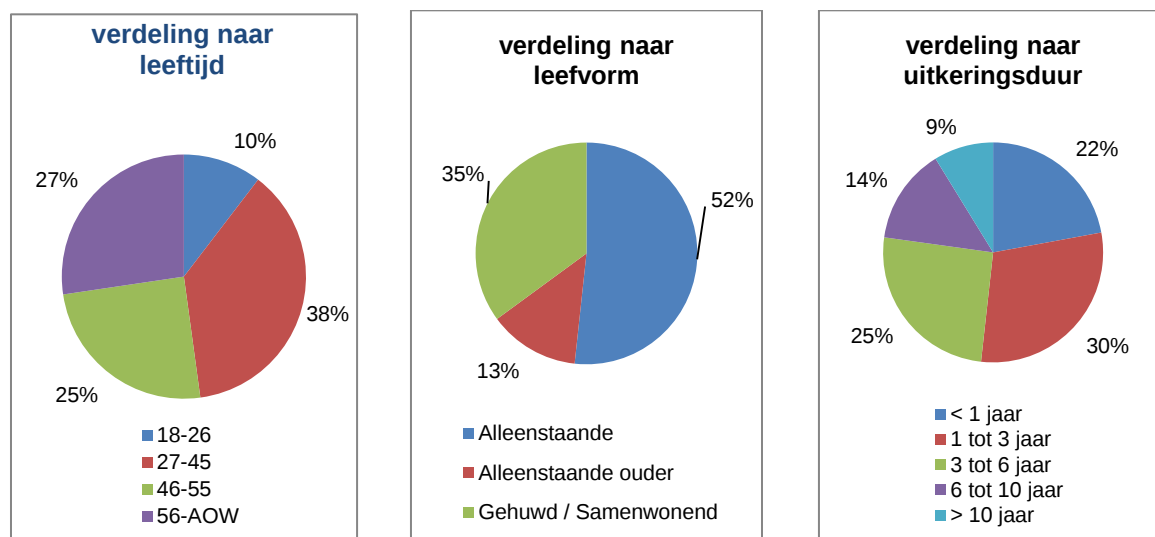

* Onder 'Verloop' valt: bereiken pensioenleeftijd, overlijden, verhuizing, detentie en aangaan relatie.

T.o.v. heel 2019 is er meer instroom door verlies van betaald werk. Er is geen instroom van statushouders. Logischerwijs is er ook minder instroom van schoolverlaters.

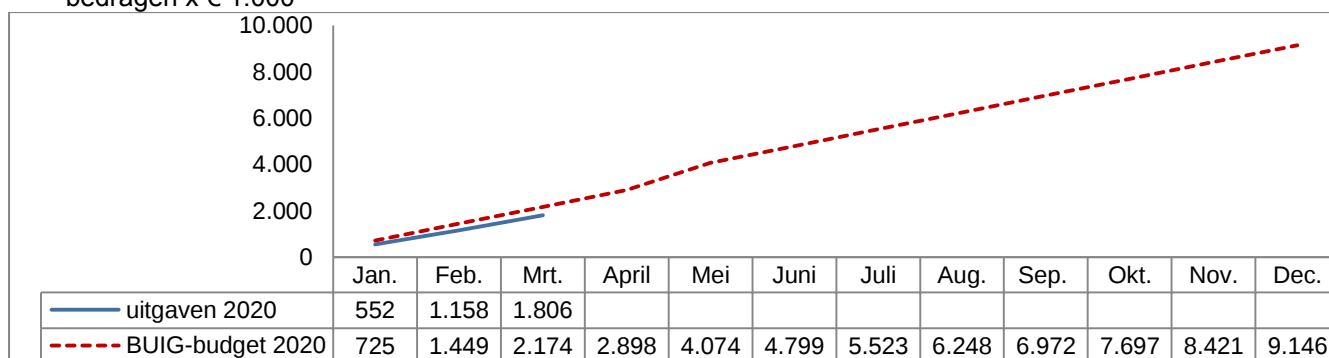
Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

Samenstelling bestand

Uitgaven BUIG* per maand cumulatief

bedragen x € 1.000

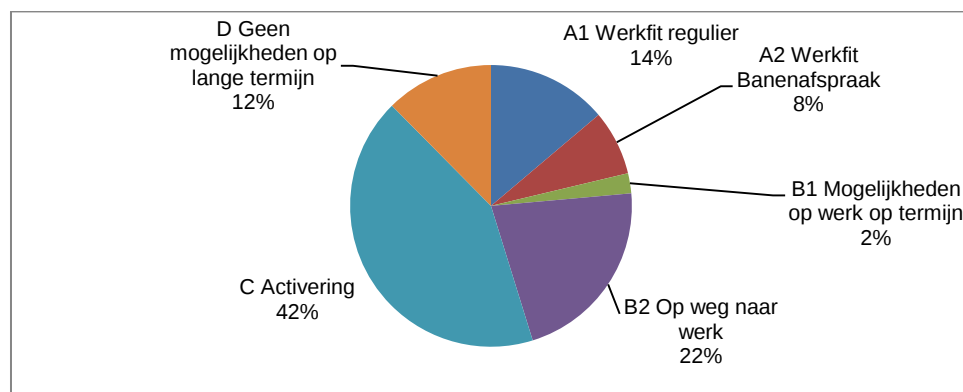

* BUIG = gebundelde uitkering Participatiewet levensonderhoud, loaw/loaz, Bbz

De uitgaven worden vergeleken met het voorlopig toegekende rijksbudget (september 2019). Het BUIG-budget voor 2020 is € 9.145.646. In de begroting is voor de BUIG € 8.605.000 opgenomen. Dit budget nu is bestemd voor de gehele Bbz (incl. gevestigde ondernemers en kredieten). De blauwe lijn in grafiek geeft het saldo van uitgaven en ontvangsten weer. M.n. bij Bbz zijn er veel ontvangsten.

Participatie

Bestandsanalyse

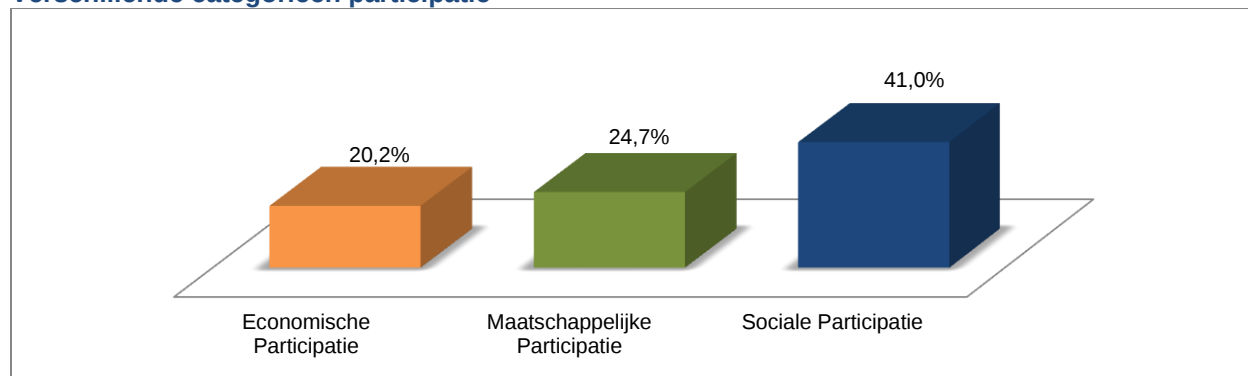
Ferm Werk begeleidt mensen naar werk of een andere vorm van participatie; al naar gelang de mogelijkheden die iemand heeft. Om dit goed te kunnen doen moet er een diagnose worden gesteld. Hiervoor gebruiken wij het systeem CompetenSys. Het resultaat van die diagnoses is weergegeven in bovenstaande grafiek. Zie voor een toelichting de begrippenlijst aan het eind van deze rapportage.

Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

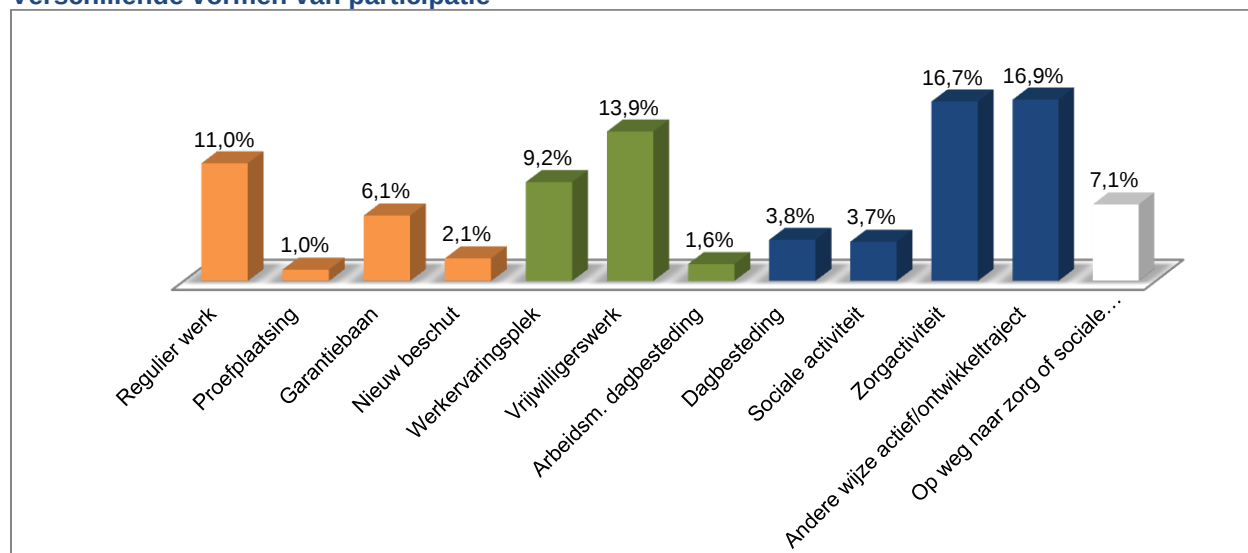
Hoe participeren cliënten?

Om te laten zien op welke wijze cliënten in het bestand van Ferm Werk actief zijn, onderscheiden we 3 categorieën: economische, maatschappelijke en sociale participatie. Elke categorie omvat een aantal participatievormen. Vrijwel alle cliënten zijn op één of enkele van deze vormen actief. Zie voor de definities van de categorieën en vormen van participatie de begrippenlijst achterin deze rapportage. De eerste twee grafieken tonen welk deel van ons bestand actief is in de verschillende participatievormen.

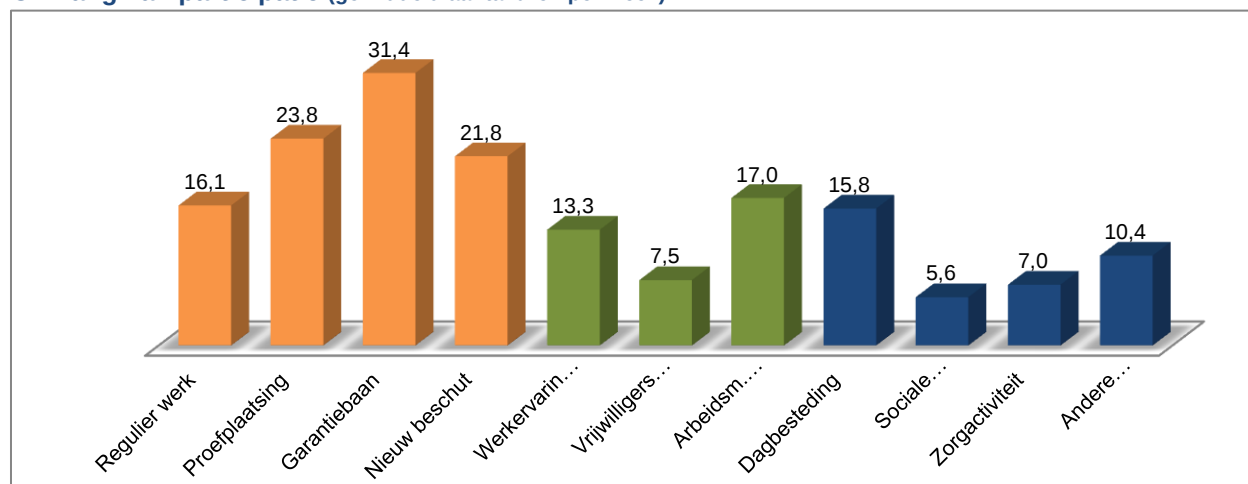
Verschillende categorieën participatie

Verschillende vormen van participatie

Omvang van participatie (gemiddeld aantal uren per week)

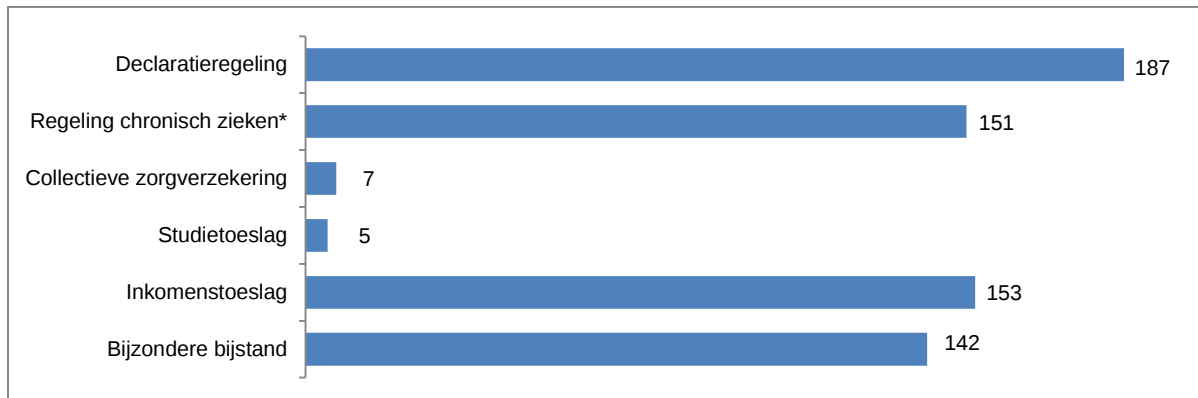

Ferm Werk zet in op maximalisatie van participatie. Inwoners kunnen stappen zetten door het aantal uren dat zij participeren uit te breiden. Het gemiddeld aantal uren dat inwoners participeren op de verschillende vormen van participatie wordt hier weergegeven.

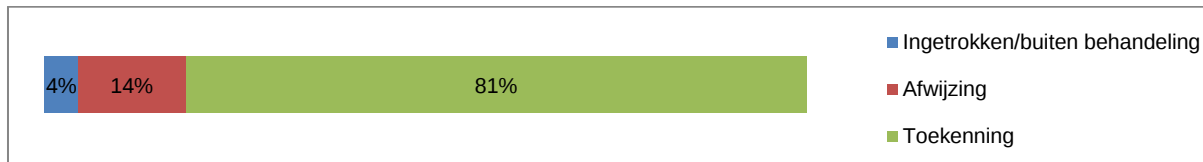
Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

Inkomensondersteuning

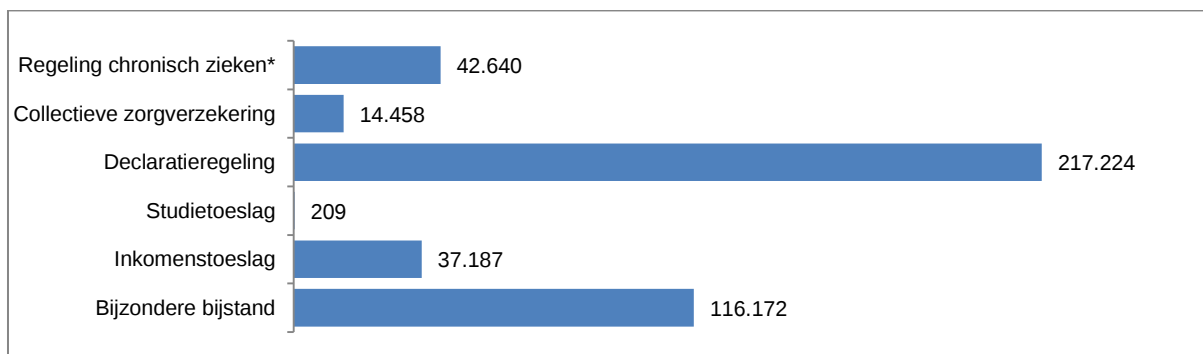
Aanvragen inkomensondersteuning; totaal 645

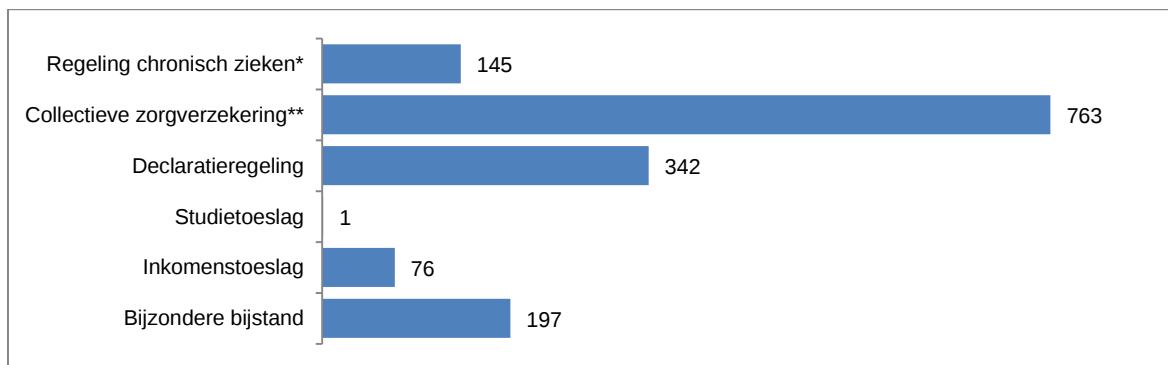
Besluiten inkomensondersteuning

Uitgaven inkomensondersteuning

Clënten inkomensondersteuning

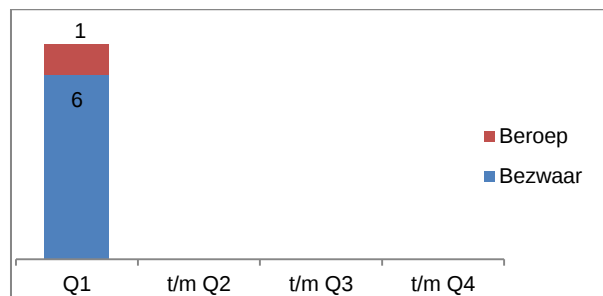
* Regeling chronisch zieken betreft in de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater de Tegemoetkoming meerkosten zorg (Wmo) en in Bodegraven-Reeuwijk de extra premiebijdrage chronisch zieken in de collectieve zorgverzekering voor minima.

** Bij de collectieve zorgverzekering gaat het om het aantal meerderjarige personen. Bij de andere regelingen het aantal huishoudens.

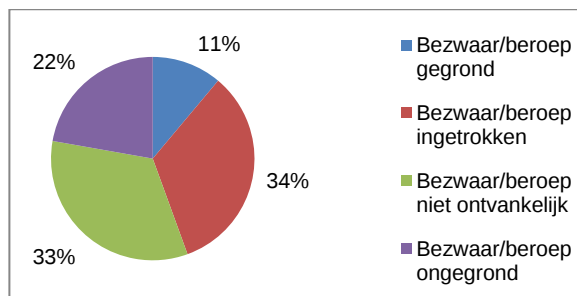
Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

Bezwaar en beroep

Ontvangen bezwaar- en beroepsschriften

Besluiten bezwaar en beroep 2020

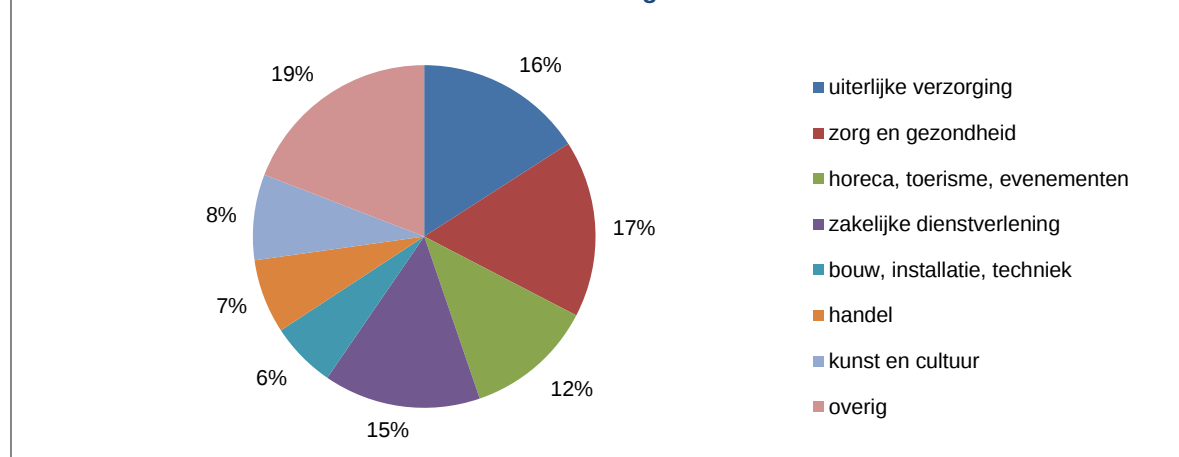
TOZO

Ferm Werk voert als uitvoerder van de Participatiewet en de daaronder vallende Bbz-regeling ook de zogeheten Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) uit. Deze regeling ondersteunt kleine zelfstandigen tijdens de Coronacrisis door een uitkering voor levensonderhoud te verstrekken op bijstandsniveau. Daarbij gelden minder voorwaarden dan gebruikelijk. Vanaf 15 maart zijn aanmeldingen ingenomen en zijn er voorschotten verstrekt. Inmiddels zijn systemen voor de nieuwe regeling ingericht en worden de aanvragen verwerkt.

Onderstaand overzicht betreft de gegevens van de maand maart 2020.

Ontvangen meldingen	371
Afgehandelde voorschotverzoeken	76
Toegekende voorschotten	76
Totaalbedrag uitgekeerde voorschotten	€ 87.853

Branches meldingen TOZO

Kwartaal in Zicht – Q1 2020 – Woerden

Begrippenlijst

Hoofdcategorieën participatie	
Economische participatie	Participatie waarmee iemand (deels) in het eigen levensonderhoud kan voorzien.
Maatschappelijke participatie	Participatie waarbij iemand deelneemt aan georganiseerde activiteiten die een bijdrage leveren aan de samenleving.
Sociale participatie	Participatie gericht op het vergroten van het persoonlijke netwerk, al dan niet via vrij toegankelijke voorzieningen, onder meer ter voorkoming van een sociaal isolement.
Specificatie participatievormen	
Regulier werk	Betaalde (parttime) arbeid, waarvoor geen subsidie wordt verstrekt.
Proefplaatsing	Proeftijd bij betaald werk met baangarantie, waarbij er geen sprake is van loon, maar behoud van uitkering.
Garantiebaan	Baan in het kader van de Banenafpraak, waarbij loonkostensubsidie wordt verstrekt.
Nieuw beschut	Betaald werk waarbij een hoge mate van begeleiding van de werknemer is vereist en loonkostensubsidie wordt verstrekt.
Werkervaringsplaats	Onbetaald werk, als onderdeel van een ontwikkeltraject dat bij een externe werkgever kan plaatsvinden.
Vrijwilligerswerk	Onbetaald werk, veelal met een maatschappelijk doel, dat wordt ingezet als zinvolle dagbesteding of het behouden van arbeidsritme.
Arbeidsmatige dagbesteding	Geïndiceerde dagbesteding met een arbeidsmatig karakter in het kader van en gefinancierd door de Wmo.
Dagbesteding	Reguliere dagbesteding, zonder arbeidsmatige karakter in het kader van en gefinancierd door de Wmo.
Sociale activiteit	Activiteit gericht op het vergroten van iemands netwerk en het voorkomen van een sociaal isolement.
Zorgactiviteit	Een behandeling gericht op het wegnemen van fysieke en/of psychische belemmeringen, veelal als voorwaarde voor het opstarten van een re-integratietraject.
Op weg naar zorg- of een sociale activiteit	Inspanningen worden verricht om de inwoner een eerste stap naar een zorg- of sociale activiteit te laten zetten.
Andere wijze actief	Overige, veelal door externe partijen uitgevoerde trajecten, zoals inburgering, externe re-integratietrajecten / trainingen / scholing.
Werkfit scores	
Werkfitscore A1	Inwoners die onder voorwaarden klaar zijn voor (verdere) bemiddeling naar regulier werk. Hieronder vallen ook inwoners die al parttime werken.
Werkfitscore A2	Inwoners uit het doelgroepenregister in het kader van de Banenafpraak die onder voorwaarden klaar zijn voor (verdere) bemiddeling naar garantiebanen. Hieronder vallen ook inwoners die al parttime of fulltime werken op een garantiebaan.
Werkfitscore B1	Inwoners die bijna klaar zijn om onder voorwaarden bemiddeld te kunnen worden naar regulier werk. Er wordt nog volop ingezet op ontwikkeling.
Werkfitscore B2	Inwoners die nog volop bezig zijn met hun re-integratietraject. Ze zijn nog niet klaar voor bemiddeling.
Werkfitscore C	Inwoners voor wie een traject naar werk (nog) niet passend is. Sommigen zullen uiteindelijk potentieel voor betaald werk ontwikkelen, voor anderen zal dat niet mogelijk blijken te zijn. Er wordt ingezet op een vorm van maatschappelijke of sociale participatie.
Werkfitscore D	Inwoners die een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Voor hen wordt vooral ingezet op een voor hen zinvolle besteding van de dag, al dan niet middels een vorm van sociale participatie.

Standcijfer BUIG huidige stand d.d. 14 mei 2

Woerden	loaw / loaz
	Participatiewet Inkomen
	Total
Total	

Ultimo	2019 Q 1
Basis personen < 21 jaar	16
Basis personen 21-AOW leeftijd	474
Basis personen in inrichting	32
BBZ Startend LO RL	7
loaz	
loaw	51
Krediethypotheek	
Totaal	580

Uitgaven Buig

66100202-Inkomen BUIG	34016-Overige kosten/div. uitg.
66100202-Inkomen BUIG	42002-Terugontvangsten WWB
66100202-Inkomen BUIG	42012-Ontvangsten boeten WWB
66100202-Inkomen BUIG	42015-Terugontvangsten IOAW / Z
66100202-Inkomen BUIG	42018-Terugontv. Krediethyp.
66100202-Inkomen BUIG	42024-Terugontvangsten WIJ
66100202-Inkomen BUIG	42500-WWB 18-20 jaar
66100202-Inkomen BUIG	42500-WWB 18-20 jaar
66100202-Inkomen BUIG	42502-WWB 21-65 jr +Krediethyp.
66100202-Inkomen BUIG	42502-WWB 21-65 jr +Krediethyp.
66100202-Inkomen BUIG	42503-Gemeentelijke toeslagenr.
66100202-Inkomen BUIG	42508-Bijstand elders verzorgdn
66100202-Inkomen BUIG	42519-IOAW
66100202-Inkomen BUIG	42519-IOAW
66100205-Inkomen BUIG BBZ starters	42026-Terugontv. BBZ st. rentel
66100205-Inkomen BUIG BBZ starters	42538-BBZ starters uitk.om niet
66100206-Inkomen BUIG BBZ starters eindheffing	42538-BBZ starters uitk.om niet
Inkomen BUIG incl. loaw, loaz bbz	
66100705-BBZ gevestigd	42027-Terugontv. BBZ ov. gr 05
66100705-BBZ gevestigd	42029-Terugontv. BBZ ov. gr 63
66100707-BBZ starter bedrijfskrediet	42025-Terugontv. BBZ st.rentedr
66100707-BBZ starter bedrijfskrediet	42055-Bbz St. Bdrfskr.va. 2020
BBZ	
66100210-BUIG LKS Garantiebannen	42218-Participatie Garantieban.
66100215-BUIG LKS Nieuw Beschut	42216-Participatie Beschut werk
66100215-BUIG LKS Nieuw Beschut	42216-Participatie Beschut werk
Loonkostensubsidie	

2020

	Dossiënummer
loaw	47
Basis personen < 21 jaar	20
Basis personen 21-AOW leeftijd	487
Basis personen in inrichting	25
BBZ Startend LO RL	4
	583
	583

2019 Q 2	2019 Q 3	2019 Q 4	Begroting 2020	2020 Q 1
15	22	20		20
470	459	446		478
30	24	24		25
8	7	6		4
51	47	43		45
574	559	539	570	572

Januari	Februari	Maart	April	Totaal
1.536	4.739	751	1.091	8.117
-3.312	-5.940	-6.376	-19.362	-34.991
-153	-256	-158	-103	-670
-3.642	-573	-155	-343	-4.713
-104	-286	-394	-290	-1.073
	-41	-41	-41	-123
5.527	5.674	5.656	6.699	23.556
-26				-26
504.354	523.432	554.628	587.594	2.170.008
-94				-94
3.157	2.753	2.556	2.255	10.720
9.477	9.477	9.477	10.156	38.588
43.373	51.542	48.666	46.413	189.995
-145				-145
-1.892	-1.325	-1.538	-1.822	-6.576
1.325	1.391	4.885	6.042	13.644
		1.690		1.690
559.382	590.589	619.648	638.289	2.407.907
-210	-100	-100	-100	-510
-5.150	-1.596			-6.746
-572	-894	-1.144	-672	-3.283
		4.967	-33	4.933
-5.932	-2.590	3.722	-806	-5.605
-1.680	17.874	20.542	21.823	58.559
		14.241	8.921	23.162
		-9.452		-9.452
-1.680	17.874	25.331	30.744	72.269

	Januari	februari	Maart
Bijzondere bijstand	27.179,79	89.004,58	54.268,31
Declaratieregeling	61.530,71	84.074,35	71.211,11
Meerkosten zorg	6.760,00	22.100,00	13.520,00

April	Totaal
75.847,06	257.193,74
51.993,09	268.809,26
11.700,00	54.080,00

NTW: Verschil tussen kosten en omzet

FERM WERK breed

	Januari	Februari	Maart
Begroot per maand	237.021	208.525	244.544
Begroot kumulatief	237.021	445.546	690.090
Werkelijk per maand	28.281	221.031	324.448
Werkelijk kumulatief	28.281	249.313	573.761
Afwijking per maand	208.740-	12.507	79.904
Afwijking kumulatief	208.740-	196.233-	116.329-

Omzet	-814226,36
Kosten	<u>293851,98</u>
Totaal Omzet	-520374,38

April

291.286
981.376
53.386-
520.374
344.673-
461.002-

Totalen tot en met 12 mei 2020

Soorten aanvragen TOZO			
Gemeente	Levensonderhoud	Lening	Totaal
woerden	611	17	628

Besluiten			
Gemeente	Afwijzing	Toekenning	In behandeling
woerden	2	73	553

Uitgaven						
Gemeente	Aantal klanten met voorschotten	Totaalbedrag voorschotten	aantal uitkerings dossiers	uitgekeerd	Totaal uitgekeerd	
woerden	467	€ 1.130.347	68	€ 93.909	€ 1.224.256	

Standcijfer BUIG huidige stand d.d. 15 juni 2

Woerden	Ioaw / Ioaz
	Participatiewet Inkomen
	Total
Total	

Ultimo	Ultimo
Basis personen < 21 jaar	Basis personen < 21 jaar
Basis personen 21-AOW leeftijd	Basis personen 21-AOW leeftijd
Basis personen in inrichting	Basis personen in inrichting
BBZ Startend LO RL	BBZ Startend LO RL
Ioaz	Ioaz
Ioaw	Ioaw
Krediethypotheek	Krediethypotheek
Totaal	Totaal

Uitgaven Buig

66100202-Inkomen BUIG	Bijstand elders verzorgdn
66100202-Inkomen BUIG	Gemeentelijke toeslagenr.
66100202-Inkomen BUIG	IOAW
66100202-Inkomen BUIG	IOAW
66100202-Inkomen BUIG	Ontvangsten boeten WWB
66100202-Inkomen BUIG	Overige kosten/div. uitg.
66100202-Inkomen BUIG	Terugontv. Krediethyp.
66100202-Inkomen BUIG	Terugontvangsten IOAW / Z
66100202-Inkomen BUIG	Terugontvangsten WIJ
66100202-Inkomen BUIG	Terugontvangsten WWB
66100202-Inkomen BUIG	WWB 18-20 jaar
66100202-Inkomen BUIG	WWB 18-20 jaar
66100202-Inkomen BUIG	WWB 21-65 jr +Krediethyp.
66100202-Inkomen BUIG	WWB 21-65 jr +Krediethyp.
66100205-Inkomen BUIG BBZ starters	BBZ starters uitk.om niet
66100205-Inkomen BUIG BBZ starters	Terugontv. BBZ st. rentel
66100206-Inkomen BUIG BBZ starters eindheffing	BBZ starters uitk.om niet

Inkomen Buig inclusief Ioaw, Ioaz, BBZ starters

66100705-BBZ gevestigd	Terugontv. BBZ ov. gr 05
66100705-BBZ gevestigd	Terugontv. BBZ ov. gr 63
66100707-BBZ starter bedrijfskrediet	Bbz St. Bdrfskr.va. 2020
66100707-BBZ starter bedrijfskrediet	Terugontv. BBZ st.rentedr

BBZ

66100210-BUIG LKS Garantiebannen	Participatie Garantiebannen
66100210-BUIG LKS Garantiebannen	Participatie Garantiebannen
66100215-BUIG LKS Nieuw Beschut	Participatie Beschut werk
66100215-BUIG LKS Nieuw Beschut	Participatie Beschut werk

Loonkostensubsidie

2020

	Dossiënummer
loaw	46
Basis personen < 21 jaar	20
Basis personen 21-AOW leeftijd	491
Basis personen in inrichting	26
BBZ Startend LO RL	4
	587
	587

2019 Q 1	2019 Q 2	2019 Q 3	2019 Q 4	Begroting 2020	2020 Q 1
16	15	22	20		20
474	469	458	445		476
32	30	24	24		24
7	8	7	6		4
51	51	47	43		45
580	573	558	538	570	569

Januari	Februari	Maart	April	Mei	Totaal
9.477	9.477	9.477	10.156	15.755	54.343
3.157	2.753	2.556	2.255	2.255	12.975
43.373	51.542	48.666	46.413	92.172	282.167
-145					-145
-153	-256	-158	-103	-240	-910
1.536	4.739	751	1.091	3.102	11.219
-104	-286	-394	-290	-96	-1.169
-3.642	-573	-155	-343	-191	-4.904
	-41	-41	-41	-41	-164
-3.312	-5.940	-6.376	-19.362	-40.064	-75.055
5.527	5.674	5.656	6.699	9.959	33.515
-26					-26
504.354	523.432	554.628	587.594	878.150	3.048.158
-94					-94
1.325	1.391	4.885	6.042	5.111	18.755
-1.892	-1.325	-1.538	-1.822	-1.077	-7.653
		1.690,02			1.690
559.382	590.589	619.648	638.289	964.795	3.372.702
-210	-100	-100	-100	-125	-635
-5.150	-1.596				-6.746
		4.967	-33	-33	4.900
-572	-894	-1.144	-672	-672	-3.956
-5.932	-2.590	3.722	-806	-831	-6.436
-1.680	17.874	20.542	21.823	17.250	75.809
				609	609
		14.241	8.921	4.181	27.344
		-9.452			-9.452
-1.680	17.874	25.331	30.744	22.040	94.309

Mei is inclusief vakantiegeld.

	Januari	februari	Maart
Bijzondere bijstand	27.179,79	89.004,58	54.268,31
Declaratieregeling	61.530,71	84.074,35	71.211,11
Meerkosten zorg	6.760,00	22.100,00	13.520,00

April	Mei	Totaal
75.847,06	57.321,20	303.620,94
51.993,09	23.739,40	292.548,66
11.700,00	6.240,00	60.320,00

NTW: Verschil tussen kosten en omzet

FERM WERK breed

	Januari	Februari	Maart
Begroot per maand	237.021	208.525	244.544
Begroot kumulatief	237.021	445.546	690.090
Werkelijk per maand	28.281	221.031	324.448
Werkelijk kumulatief	28.281	249.313	573.761
Afwijking per maand	208.740-	12.507	79.904
Afwijking kumulatief	208.740-	196.233-	116.329-

Omzet	-955187
Kosten	<u>361964</u>
Totaal Omzet	-593223

April	Mei
291.286	299.345
981.376	1.280.722
53.047-	72.509
520.713	593.223
344.334-	226.836-
460.663-	687.499-

Totalen tot en met 11 juni 2020

Soorten aanvragen TOZO			
Gemeente	Levensonderhoud	Lening	Totaal
woerden	687	35	722

Besluiten			
Gemeente	Afwijzing	Toekenning	In behandeling
woerden	12	575	133

Uitgaven			
Gemeente	Totaalbedrag voorschotten	uitgekeerd via uitkeringsdos- sier	Totaal uitgekeerd
woerden	1.119.283,49	574.822,32	1.694.105,81

gemeente

woerden

aanvragen TOZO 2 levensonderhoud				
Levensonderhoud	TOZO 2 Verkort	totaal TOZO 2 LO	met aanvraag TOZO 1	geen aanvraag TOZO 1
13	24	37	34	3

Onderwerp	Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt
Aan	Betrokken partijen
CC	Colleges en gemeenteraden Woerden, Oudewater, Montfoort, Bodegraven-Reeuwijk, Algemeen bestuur Ferm Werk
Van	
Datum	14 april 2020

Begin 2019 is door Ferm Werk het project Basis Arbeidsmarkt gestart. Het project richt zich op de vraag welke voorzieningen er (zouden moeten) zijn voor mensen met een grote, nauwelijks te overbruggen, afstand tot betaald werk in een reguliere setting. En ook op de vraag hoe binnen de participatieketen verschillende partijen goed kunnen samenwerken zodat inwoners optimaal kunnen worden ondersteund om te participeren in de samenleving. Zodat iedereen kan meedoen naar vermogen.

De afgelopen periode is onder andere gebruikt om meer zicht te krijgen op de lokale participatieketen. In januari 2020 heeft dit geresulteerd in een bijeenkomst met een groot aantal partijen uiteenlopend van aanbieders van dagbesteding en aanbieders van ambulante begeleiding tot aanbieders van leerwerktrajecten gericht op doorstroom naar (aangepast) betaald werk.

Inmiddels is een voortgangsrapportage opgesteld en besproken in het dagelijks bestuur Ferm Werk. Die rapportage bevat een aantal algemeen geformuleerde vervolgactiviteiten. Het dagelijks bestuur heeft deze onderschreven en opdracht gegeven ze nader uit te werken. Met de bedoeling deze te bespreken in het algemeen bestuur Ferm Werk.

Als gevolg van de Corona-crisis loopt een en ander anders. Het algemeen bestuur komt voorlopig niet bijeen. Toch vinden we het belangrijk u te informeren over de voortgang. Daarom sturen we u hierbij de voortgangsrapportage met de algemeen geformuleerde vervolgactiviteiten. Zo snel als maar mogelijk is zullen wij u nader informeren van de meer concrete vervolgactiviteiten.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
<invullen titel memo>	<invullen auteur memo>	<invullen datum memo>	<invullen naam / gremia waaraan memo is gericht>	<invullen versie nr>

Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt

1. Inleiding

Begin 2019 is Ferm Werk gestart met het project Basis Arbeidsmarkt. Het projectplan is besproken in het dagelijks bestuur van Ferm Werk en via een begrotingswijziging zijn voor het project middelen gegenereerd. In het projectplan staat aangegeven dat begin 2020 een voortgangsrapportage wordt opgesteld. Die rapportage ligt nu voor u.

De doelstelling van het project Basis Arbeidsmarkt sluit aan bij de inzichten van in Ferm Werk samenwerkende gemeenten. Zij hebben in hun beleid opgenomen dat er meer aandacht moet zijn voor de participatie van inwoners met een grote afstand tot regulier betaald werk. Het project Basis Arbeidsmarkt gaat over de ondersteuning van deze groep inwoners en met name over het intensiveren van de samenwerking tussen partijen die op dat vlak actief zijn (aanbieders van geïndiceerde dagbesteding, vrijwilligersorganisaties, reïntegratiebedrijven).

In de kaderbrief 2020 wordt het project Basis Arbeidsmarkt gepresenteerd als één van de activiteiten die de dienstverlening van Ferm Werk verder moet optimaliseren. De andere zijn het herzien van het cliëntproces en het ontwikkelen van werkleerlijnen. Deze activiteiten zijn niet van gelijke orde. Het optimaliseren van het cliëntproces is vooral een interne aangelegenheid (hoewel Ferm Wijzer daarmee verbonden is). De ontwikkeling van werkleerlijnen en het project Basis Arbeidsmarkt zijn activiteiten die vooral ook extern zijn gericht omdat zij gaan over samenwerking met andere partijen. Ook qua tempo verschillen de activiteiten. De ontwikkeling van werkleerlijnen en zeker het project Basis Arbeidsmarkt zijn activiteiten die niet op korte termijn concrete resultaten opleveren. Juist omdat het gaat om samenwerking met externe partijen in een complexe omgeving wat betreft wet- en regelgeving kan slechts stap voor stap naar resultaten worden toegewerkt.

Overeenkomstig de inhoud van het projectplan is het afgelopen jaar gewerkt aan:

- Het in kaart brengen van de relevante wet- en regelgeving
- Het ophalen van goede voorbeelden in het land
- Het inventariseren van de lokale partijen en initiatieven.

De opgedane inzichten worden in deze notitie weergegeven. Die leiden in paragraaf 6 tot vervolgvormen voor de kortere (2020) en de langere termijn. Die kunnen ook gelezen worden als een verzoek aan de in Ferm Werk participerende gemeenten (colleges en raden) suggesties te doen om deze vervolgvormen nader in te vullen.

2. Doelstelling project Basis Arbeidsmarkt

De economie leeft op. Steeds meer mensen slagen er in een betaalde baan te vinden en in het eigen levensonderhoud te voorzien. Dat geldt helaas niet voor iedereen. Er is een groep mensen in de samenleving die niet kan voldoen aan de eisen die worden gesteld in het reguliere bedrijfsleven. Deze groep is langdurig aangewezen op (financiële) ondersteuning. Ook voor deze inwoners is het belangrijk dat zij kunnen 'meedoen', dat zij naar vermogen participeren in de samenleving. Participatie voorkomt dat zij vereenzamen en gezondheidsklachten ontwikkelen. Het bevorderen van participatie bij deze groep draagt bij aan het beperken van maatschappelijke kosten op langere termijn. Het voegt waarde toe voor henzelf en voor de samenleving.

Lokale ervaringen en ook de evaluaties van de participatiewet en de decentralisaties in het sociaal domein laten zien dat bevordering van participatie zoals hier bedoeld, niet eenvoudig is. Het bieden van goede ondersteuning stuit nogal eens op niet aansluitende wet- en regelgeving, onbekendheid met de lokale sociale kaart (welke partijen zijn actief op dit terrein?) en moeizame samenwerkingsrelaties. Het project Basis Arbeidsmarkt heeft de brede doelstelling deze situatie samen met maatschap-

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

pelijke partners te verbeteren zodat optimaal maatwerk kan worden geleverd aan de inwoner; zodat de leefwereld van de inwoner voorop staat en niet de systeemwereld van regels en budgetten.

In de inleiding zijn meerdere activiteiten genoemd om de dienstverlening door Ferm Werk te optimaliseren. Het onderstaande schema geeft de onderlinge samenhang weer. Waar Ferm Wijzer zich vooral richt op het cliëntproces, het maken van een brede diagnose en het opstellen van een integraal ondersteuningsplan, richt het project Basis Arbeidsmarkt zich meer op de best passende plekken die we mensen kunnen bieden die niet in staat zijn tot regulier betaald werk. Welke best passende plekken zijn er en hoe gaat de overgang naar een nieuwe plek als daar aanleiding toe bestaat?

Basis Arbeidsmarkt richt zich op:

- Welke voorzieningen (best passende plekken) zijn / komen beschikbaar
- Wie organiseert die voorzieningen
- Wie betaalt die vanuit welke budgetten
- Hoe bereiken we soepele overgangen tussen voorzieningen
- Hoe zorgen we voor een passende begeleidings-/ondersteuningsstructuur

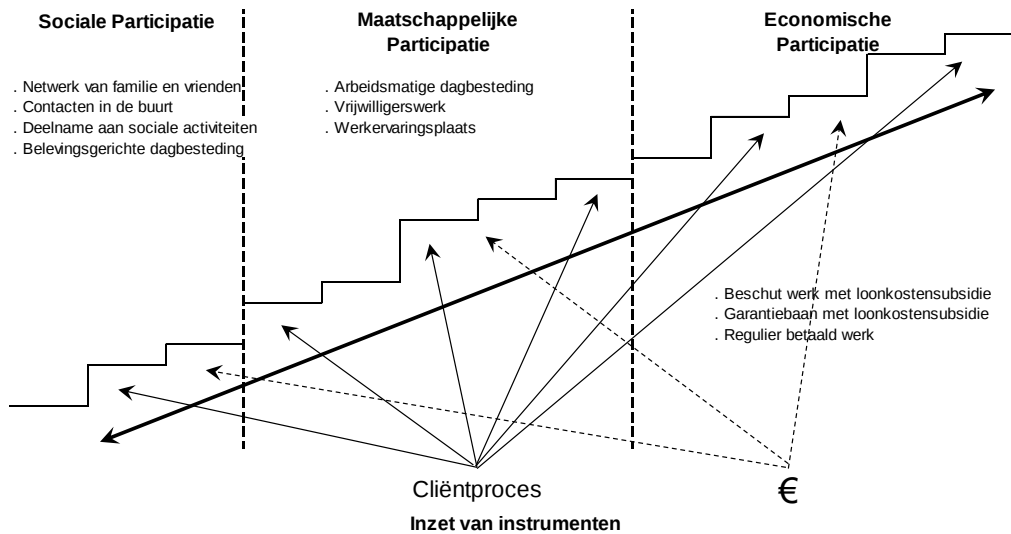
Bij het voorgaande gaat het om bestaande voorzieningen maar eventueel ook om nieuwe voorzieningen (best passende plekken). Als we tot de ontdekking komen dat er iets mist in het huidige aanbod, moeten we onderzoeken hoe daaraan iets gedaan kan worden.

3. De huidige voorzieningen

Het huidige aanbod laat zich weergeven via het onderscheid tussen sociale, maatschappelijke en economische participatie. Sociale participatie is het beschikken over een sociaal netwerk en het deelnemen aan vrij toegankelijke voorzieningen. Bij maatschappelijke participatie gaat het om deelname aan georganiseerde activiteiten en maatwerkvoorzieningen waarbij een bijdrage wordt geleverd aan de samenleving. Economische participatie houdt in dat in het eigen levensonderhoud wordt voorzien door betaald werk.

Het project Basis Arbeidsmarkt richt zich met name op maatschappelijke en economische participatie. Sociale participatie is in zoverre van belang dat het als voorwaarde (of voorportaal) kan worden gezien voor maatschappelijke en economische participatie. Een beetje arbitrair kunnen de bestaande voorzieningen voor mensen met een grote nauwelijks te overbruggen afstand tot betaald werk als volgt worden ingedeeld:

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Sociale participatie

- **Algemeen toegankelijke voorzieningen:**
Vrij toegankelijke georganiseerde activiteiten die mensen in staat stellen een sociaal netwerk op te bouwen en te onderhouden. Veelal georganiseerd vanuit inwonerinitiatieven en/of welzijnsstichtingen
- **Belevingsgerichte dagbesteding:**
Geïndiceerde dagbesteding die zich richt op het bieden van structuur en stabiliteit. Deze vorm van dagbesteding doet vooral een beroep op sociale en creatieve vaardigheden

Maatschappelijke participatie:

- **Arbeidsmatige dagbesteding / activering:**
Geïndiceerde dagbesteding die zich richt op arbeidsmatige activiteiten met een (maatschappelijke) opbrengst en veelal gericht op ontwikkeling richting een vorm van betaald werk. Het doet een beroep op werknemersvaardigheden zoals opdrachten aannemen, samenwerken, organiseren, etc.
- **Vrijwilligerswerk:**
Het verrichten van onbetaalde activiteiten met een maatschappelijke waarde. Vrijwilligerswerk kan de doelstelling hebben competenties te ontwikkelen (werknemersvaardigheden) waardoor de overstap gemaakt kan worden naar een vorm van betaald werk

Economische participatie:

- **Beschut werk:**
Arbeidsmatige activiteiten vanuit een dienstverband waarbij zodanig veel begeleiding wordt ingezet dat dit niet van een reguliere werkgever kan worden gevraagd
- **Garantiebaan:**
Arbeidsmatige activiteiten vanuit een dienstverband op basis van de banenafpraak tussen sociale partners. In principe vindt het werk plaats bij een reguliere werkgever. De verminderde loonwaarde wordt gecompenseerd door loonkostensubsidie.

4. Bevindingen

De lokale situatie

In de afgelopen periode is de lokale situatie zo veel mogelijk in kaart gebracht door een groot aantal partijen te spreken die actief zijn binnen de Participatieketen. Dit heeft geresulteerd in een bijeenkomst op 14 januari jl.. Zo'n 25 partijen hebben tijdens die bijeenkomst hun opvattingen gegeven over de lokale keten en over de verbeteringen die daarin mogelijk zijn (voor een impressie: zie bijlage).

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Een belangrijke vraag die op tafel lag, was die naar de omvang en de kenmerken van de doelgroep. Die vraag is niet makkelijk te beantwoorden. De tabel hieronder geeft een indicatie.

	% werkloos	WW*	Bijstand*	WAO**	WIA**	Wajong**	
Oudewater	2,80	100	90	100	80	50	420
Bodegraven Reeuwijk	3,00	390	310	290	210	270	1.470
Montfoort	2,70	160	110	110	100	70	550
Woerden	3,10	670	610	590	520	440	2.830
Landelijk	3,90						

Bron: Waarstaatjegemeente *aug 2018 **dec 2017

De doelgroep van het project Basis Arbeidsmarkt bestaat uit personen met een grote, nauwelijks te overbruggen, afstand tot betaald werk. Naast personen met een bijstandsuitkering kunnen personen met een WW-, een WAO-, een WIA- en een Wajong-uitkering tot de bedoelde groep behoren. Bovenstaande aantallen zijn een indicatie waarbij bedacht moet worden dat een deel van deze personen parttime betaald werken of daar met geringe ondersteuning toe in staat zijn. Een aanvullende indicatie van de omvang van de doelgroep is de inschatting van Altrecht dat er in de regio ruim 200 mensen zijn die behoren tot de EPA-doelgroep (mensen met een ernstig psychiatrische aandoening).

Gesproken partijen merken op dat deze cijfers niet hoeven te betekenen dat veel inwoners met een grote afstand tot betaald werk geen structurele activiteiten hebben. Veel van hen maken gebruik van voorliggende, vrij toegankelijke voorzieningen en/of verrichten vrijwilligerswerk. Het is op basis van de beschikbare gegevens moeilijk in te schatten hoeveel mensen behoefte hebben aan ondersteuning in de richting van structurele participatie terwijl zij dat nu niet krijgen.

Kijken we naar het bestand van Ferm Werk dan is onderstaande tabel van belang.

	aantal uitkeringen	aantal personen	cat 3	cat 4	
Oudewater	77	88	42	13	55
Bodegraven Reeuwijk	287	326	155	70	225
Montfoort	101	114	43	26	69
Woerden	559	638	293	119	412
	1.024	1.166	533	228	761
					65%

Bron: rapportage Ferm Werk Q3 2019

Zoals bekend deelt Ferm Werk ontvangers van een uitkering in in vier categorieën. In categorie 3 en 4 worden personen ingedeeld die behoren tot de doelgroep van het project Basis Arbeidsmarkt. Van de 1.166 personen die een uitkering levensonderhoud ontvangen zijn er 761 waarbij de inschatting is dat zij niet binnen twee jaar naar betaald werk bemiddeld kunnen worden (533 personen) of dat dat nimmer meer zal lukken (228 personen). Dat wil zeggen dat van twee derde van het bestand wordt ingeschat dat zij een zeer grote afstand tot betaald werk hebben. Oorzaken zijn velerlei; een niet aansluitende opleiding, een lange geschiedenis van werkloosheid, psychische problemen en/of bijvoorbeeld een grote taalachterstand.

De partijen die aanwezig waren op 14 januari zijn grofweg in te delen in vier categorieën:

- Aanbieders van belevingsgerichte dagbesteding voornamelijk gefinancierd door middel van een Wmo-indicatie: het gaat om een aantal in omvang beperkte dagbestedingslocaties. In het algemeen zijn deze aanbieders gericht op het bieden van stabiliteit aan de deelnemers; structuur in de dag en een veilige omgeving. Zij bedienen een doelgroep met een nauwelijks te overbruggen afstand tot betaald werk
- Wlz-instellingen die een eigen dagbesteding organiseren; deelnemers wonen binnen de Wlz-instelling en hebben dagelijkse activiteiten georganiseerd door de instelling en bekostigd via de Wlz. De dagelijkse activiteiten lopen uiteen van belevingsgerichte dagbesteding tot arbeidsmatige dagbesteding. Sporadisch wordt de deelnemer begeleid naar (aangepast) betaald werk

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

- Organisaties die op semi-commerciële basis arbeidsmatige dagbesteding en leerwerktrajecten aanbieden. Deze partijen zijn er op gericht deelnemers te begeleiden naar een vorm van betaald werk. Daartoe maken zij in meer en mindere mate gebruik van methodische instrumenten en voorzieningen (bijvoorbeeld praktijkverklaringen). Financiering van trajecten loopt uiteen
- Organisaties die inwoners in een kwetsbare positie ambulante begeleiding bieden. Begeleiding wordt via een Wmo-beschikking ingezet ten behoeve van inwoners met veelal een psychische en/of psychiatrische stoornis.

Een belangrijk item dat ter sprake komt is de onderlinge bekendheid met elkaar en de bekendheid die de gemeenten (dat wil zeggen de sociale teams) hebben van de beschikbare voorzieningen. Met name de kleinere aanbieders van dagbesteding en begeleiding hebben moeite om op het netvlies van de sociale teams te komen en te blijven. In het algemeen geven de partijen aan dat er voldoende voorzieningen zijn maar dat zij niet optimaal worden benut bij gebrek aan onderlinge bekendheid en samenwerking.

De cijfers betreffende de afgegeven Wmo-indicaties en de aantallen beschutte werkplekken weerspiegelen mogelijk het voorgaande:

Indicaties dagbesteding

	beg gr. L	beg gr. M	beg gr. Z	arbm. dagb.	Totaal
Oudewater	2	9	1	0	12
Bodegraven Reeuwijk				0	
Montfoort				0	
Woerden	18	63	5	6	92

Bron: aanlevering gemeente Woerden

Bij het aantal indicaties dagbesteding valt op dat het overgrote merendeel 'begeleiding groep midden' betreft en dat slechts 6 indicaties arbeidsmatige dagbesteding zijn verstrekt. Bij navraag bij de sociale teams is de reactie dat er inderdaad niet erg bewust wordt geïndiceerd. In veel gevallen weten consultants onvoldoende wat het onderscheid is tussen belevingsgerichte dagbesteding (begeleiding groep licht, midden en zwaar) en arbeidsmatige dagbesteding. Daarbij worden er ook geen concrete (ontwikkel)doelstellingen aan de indicatie gekoppeld.

Partijen geven aan dat zij ook vinden dat het onderscheid tussen belevingsgerichte en arbeidsmatige dagbesteding graduëel is. Er is geen scherp onderscheid. In belevingsgerichte dagbesteding worden ook ontwikkeldoelstellingen gehanteerd en wordt impliciet arbeidsmatig gewerkt. Over de vraag of er voldoende aanbod is van arbeidsmatige dagbesteding wordt genuanceerd gedacht. Het aanwezige aanbod bestaat vooral uit activiteiten in de catering en horeca, en in de groenvoorziening. Arbeidsmatige dagbesteding met een meer technisch karakter (logistiek, assemblage) is nauwelijks aanwezig.

Beschut werk en garantiebannen

	beschut	taakst.	garantieban.	taakst.
Oudewater	0,2	1,0	5,0	6,0
Bodegraven Reeuwijk	5,0	4,0	26,0	20,0
Montfoort	1,0	2,0	15,0	7,0
Woerden	4,0	11,0	37,0	53,0

Bron: rapportage Ferm Werk Q3 2019

Beschut werk en in mindere mate garantiebannen (op basis van de banenafspraken) zijn eveneens voorzieningen voor personen met een grote afstand tot (regulier) betaald werk. Overeenkomstig het landelijke beeld blijft het aantal beschutte werkplekken achter bij de taakstelling. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het moeilijk is kandidaten te vinden voor deze plekken die voldoen aan de criteria die worden getoetst door het UWV.

Partijen geven aan dat er onderling wordt samengewerkt maar dat dat veelal afhankelijk is van een 'klik' tussen personen. Omdat je van elkaars bestaan weet en goede ervaringen hebt uit het verleden, zoek je opnieuw de samenwerking op. Maar die is niet geborgd in afspraken op papier. Een meer

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

structurele samenwerking zou er toe kunnen leiden dat deelnemers makkelijker kunnen doorschuiven naar nieuwe, op dat moment best passende plekken. Dat zou zelfs kunnen gebeuren met 'gesloten beurzen'.

Partijen zeggen behoefte te hebben aan coördinatie op dit vlak. Het landschap is op dit moment versnipperd waardoor sociale teams van gemeenten maar ook partijen die actief zijn in de participatieketen, moeite hebben met het leveren van maatwerk op basis van een stevige onderlinge samenwerking. Ambulante begeleiding kan een rol spelen bij de coördinatie op cliëntniveau. Daarnaast is er behoefte aan overkoepelende coördinatie op beleidsniveau.

Het valt op dat partijen moeite hebben om buiten de kaders te denken. Zij zijn toch veelal geneigd om te redeneren vanuit de eigen positie op basis van de wet- en regelgeving en het systeem van geïndiceerde maatwerkvoorzieningen. Dat verhoudt zich niet erg goed met het streven van gemeenten om minder (dure) maatwerkvoorzieningen in te zetten en meer vrij toegankelijke voorzieningen. Daarbij neemt vrijwilligerswerk een bijzondere plek in. Enerzijds zeggen aanbieders van dagbesteding dat zij op basis van de indicaties te weinig middelen ontvangen en daardoor afhankelijk zijn van vrijwilligers. Anderzijds zien zij vrijwilligerswerk niet echt als een alternatief voor (arbeidsmatige) dagbesteding. Partijen die veel gebruik maken van vrijwilligers en bijvoorbeeld daarin bemiddelen geven aan dat vrijwilligers zelfstandig moeten kunnen werken; dat zij niet in staat zijn de noodzakelijke begeleiding te bieden. Eventueel biedt dan een externe jobcoach uitkomst.

Goede voorbeelden

Het onderwerp van het project Basis Arbeidsmarkt staat volop in de belangstelling. Het programma Sijmpel Switchen dat het ministerie van SZW heeft geïnitieerd, de pilots die daaraan gekoppeld zijn en de discussieplatforms die Divosa en Movisie faciliteren geven aan dat de noodzaak wordt gevoeld de ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot betaald werk te verbeteren. De door het SCP uitgevoerde evaluatie van de Participatiewet, het WRR-rapport Het betere werk en de rapportage van de commissie Borstlap (In wat voor land willen wij werken? Naar een nieuw ontwerp voor de regulering van werk) geven de indruk dat we aan het begin staan van een fundamentele maatschappelijke discussie over werk en de kwaliteit daarvan.

Dat is voor gemeenten en werkbedrijven niet nieuw. In veel regio's wordt nagedacht over en geëxperimenteerd met de ondersteuning van inwoners richting participatie en werk. Op veel plekken wordt geworsteld met de 'systeemwereld' van niet aansluitende regelgeving en geschotte budgetten. In publicaties wordt een grote variëteit aan pilots en experimenten beschreven (zie de bijlage). Het is niet mogelijk uitgebreid op elk afzonderlijk voorbeeld in te gaan. Er zijn wel patronen in te ontdekken.

Dagbesteding

Een belangrijke ontwikkeling is dat gemeenten onderzoek doen naar mogelijkheden om de relatief dure maatwerkvoorziening dagbesteding te vervangen door vrij toegankelijke voorzieningen. Deze ontwikkeling loopt parallel met de invoering van wijkgericht werken en casemanagement. In veel gemeenten zie je multifunctionele wijkcentra ontstaan waar een groot aantal activiteiten zijn samengebracht waaronder vormen van dagbesteding (veelal vrij toegankelijk) en vrijwilligerswerk. Over het organiseren van beschutte werkplekken op die locaties wordt nagedacht.

Daarnaast zie je bij gemeenten pogingen om de toegang tot Wmo-voorzieningen en voorzieningen op basis van de Participatiewet bij één partij neer te leggen. Zo is in de gemeente Amersfoort de toegang tot dagbesteding belegd bij het loket Werk & Inkomen. In andere gemeenten is de afstemming minder gegarandeerd maar wordt wel gestreefd naar integraliteit bij de intake en de ondersteuning van inwoners met een participatiebehoefte. Ferm Wijzer is een lokaal initiatief op dat vlak.

Ook wordt geprobeerd vormen van arbeidsmatige dagbesteding en toeleiding naar werk dicht bij elkaar te brengen. Het werkbedrijf van Boxtel en omgeving heeft arbeidsmatige dagbesteding binnen het eigen gebouw. Aangesloten gemeenten verwijzen deelnemers door die gedurende één jaar in de arbeidsmatige dagbesteding binnen het werkbedrijf werken. In die periode wordt bekeken of zij in staat zijn zich te ontwikkelen richting een betaalde baan (beschut werk, een garantiebana of een regu-

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

liere baan). Is dat niet het geval dan worden zijn geplaatst binnen een (arbeidsmatige) dagbesteding elders. Deze werkwijze heeft het voordeel dat er sprake is van een soepele overgang van dagbesteding naar betaald werk en dat ook tijdelijke terugval makkelijk kan worden opgevangen.

Beschut werk

Bij de invoering van de Participatiewet begin 2015 was het creëren van beschutte werkplekken nog niet verplicht. De Rijksoverheid hanteerde de stelregel dat de afbouw van de Wsw via natuurlijk verloop (6% per jaar) voor één derde moest worden gecompenseerd door “nieuwe” beschutte werkplekken. Zo zouden na verloop van (veel) tijd 90.000 Wsw-banen verdwijnen en zo’n 30.000 beschutte werkplekken ontstaan. Omdat er op dat moment geen wettelijke verplichting bestond heeft een aantal gemeenten er in eerste instantie voor gekozen geen beschutte werkplekken in te richten. Zij schatten in dat de loonwaarde van betrokkenen te gering zou zijn om betaald werk voor deze groep aantrekkelijk te maken.

Na de invoering van de wettelijke verplichting (1-1-2017) zijn gemeenten gehouden aan het creëren van een bepaald aantal (jaarlijks door het rijk vastgestelde) plekken. Gemeenten gaan daar zeer verschillend mee om. De meeste gemeenten zijn bezig de ontstane achterstand in te lopen en te gaan voldoen aan de taakstelling. Beschutte werkplekken worden vooral gecreëerd binnen de voorzieningen voor de Wsw (de nieuwe werkbedrijven). Daarbij worden de beschutte werkplekken gehanteerd als ware het Wsw-plekken. Er is sprake van groepsgewijze en individuele detacheringen. Bij de groepsgewijze detacheringen ontstaan gemengde groepen (Wsw / nieuw beschut), de individuele detacheringen zijn veelal gesitueerd binnen organisaties voor (arbeidsmatige) dagbesteding of sociale ondernemingen (‘social firms’).

Twee situaties zijn het vermelden waard:

- De gemeente Almere creëert beschutte werkplekken bij aanbieders van dagbesteding en een enkele sociale onderneming door gebruik te maken van de SROI-verplichting. In de aanbestedingsprocedure (arbeidsmatige) dagbesteding is opgenomen dat bij gunning ook betaalde beschutte werkplekken moeten worden aangeboden. Bij deze werkwijze zijn wel kanttekeningen te plaatsen. Door de aanbieder kan het creëren van een beschutte werkplek als een lastige verplichting worden ervaren zeker wanneer deze als werkgever moet gaan optreden. Binnen de dagbestedingsvoorziening werken mensen samen met zeer verschillende rechtsposities hetgeen onrust kan veroorzaken
- De gemeente Oss heeft een zeer groot aantal inwoners die betaald werken waarbij de werkgever loonkostensubsidie ontvangt. Daarbij gaat het om garantiebannen en ook om beschutte werkplekken. De politiek in Oss heeft de keuze gemaakt maximaal in te zetten op toeleiding naar betaald werk. De gemeente heeft zelf een aantal arbeidsdeskundigen in dienst waardoor vrijwel elke aanvraag bij het UWV wordt gehonoreerd. Daarnaast wordt veel gebruik gemaakt van de zogenoemde praktijkroute zonder bemoeienis van het UWV. Keerzijde van deze aanpak is natuurlijk dat het BUIG-budget (het budget dat de gemeente krijgt voor het betalen van uitkeringen en loonkostensubsidie) onvoldoende is om alle kosten te betalen en moet worden aangevuld vanuit de algemene uitkering die de gemeente ontvangt.

Algemeen toegankelijke voorzieningen

In het land bestaan meerdere initiatieven die proberen maatwerk te leveren waarbij de grenzen van de wet- en regelgeving worden opgezocht. In Dordrecht en omgeving is Stichting Helpende Handen actief. Deze stichting speelt in wijken in op de behoefte aan informele zorg. Die zorg wordt geleverd met uiteenlopende deelnemers. Het gaat om stagiaires van praktijkscholen, instellingen voor speciaal onderwijs (Vso's) en Entree-opleidingen, inwoners met een bijstandsuitkering of bijvoorbeeld een Wa-jong-uitkering, statushouders, etc.. Deelnemers worden aangemeld door de gemeenten, scholen, etc. of komen op eigen initiatief. De financiering van de ondersteuningstrajecten varieert enorm en is een probleem. Bij elke deelnemer moet worden bedacht welke vorm van financiering van toepassing is en in veel gevallen moet de verstrekker van die middelen worden overtuigd van het belang.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Een soortgelijk initiatief functioneert in Maastricht. Feitelijk wordt daar indicatie-loos gewerkt. Stichting Athos is een algemeen toegankelijke voorziening met een subsidierelatie met de gemeente. Deelnemers met een participatievraag worden op maat ondersteund en begeleid naar de voor hen best passende plek. Maar ook in Maastricht is sprake van een financieel probleem; de noodzakelijke begeleiding kan bij gebrek aan middelen soms niet goed worden geboden.

Deze en soortgelijke initiatieven maken veel gebruik van vrijwilligers. Zonder die vrijwilligers kunnen deze initiatieven niet rendabel bestaan. Daarbij wordt niet specifiek ingezet op het ontwikkelen van de vrijwilliger in de richting van een betaalde baan hoewel wordt gezegd dat in sommige gevallen het onderscheid tussen een vrijwilliger en een deelnemer moeilijk te maken is.

5. Beschouwing

De gesprekken met partijen die actief zijn in de lokale participatieketen en de verzamelde informatie over ontwikkelingen die zich elders in het land voordoen, leiden tot een aantal conclusies en aanbevelingen. Die zijn haast per definitie voorlopig omdat ze gebaseerd zijn op een beperkt aantal gesprekken. De onderzochte goede voorbeelden worden in publicaties beschreven (zie bijlage) en besproken in allerlei netwerkbijeenkomsten. Wat daarbij opvalt is dat de successen breed worden uitgemeten terwijl de knelpunten minder aandacht krijgen. De algemene indruk is wel dat nog nergens het ultieme wiel is uitgevonden.

Uit het inventariseren van de lokale situatie is naar voren gekomen dat verschillende soorten partijen actief zijn in de participatieketen. Zij verschillen qua grootte, qua doelstelling en qua wettelijke regeling waaraan zij onderhevig zijn en overeenkomstig qua financieringsbronnen. Er is een betrekkelijk groot verschil tussen partijen die vooral van doen hebben met de Wlz waarbij de deelnemers wonen binnen de instelling, partijen die afhankelijk zijn van een Wmo-indicatie die door de gemeente wordt afgegeven (voor dagbesteding of ambulante begeleiding) en overige partijen die de begeleiding van deelnemers op uiteenlopende manieren financieren (bijvoorbeeld via het UWV of door middel van onder-aanneming).

Verschillen tussen deze partijen hebben meerdere gevolgen:

- Het gevoel van urgentie om te komen tot betere samenwerking in de keten verschilt tussen partijen. Dat gevoel lijkt het sterkst te zijn bij de wat kleinere partijen die voor hun financiering afhankelijk zijn van Wmo-beschikkingen
- De kleinere partijen hebben moeite om bekend te zijn en te blijven bij de sociale teams van de gemeenten en bij andere partijen in de keten. Zij pleiten het meest voor een vorm van coördinatie waardoor de totale doelgroep beter in beeld komt en waardoor personen bewuster kunnen worden geplaatst op de voor hen best passende plek
- Er is in het algemeen weinig zicht op de totale doelgroep en welk deel daarvan door welke partij wordt bediend. De doelgroep is zeer divers en kan niet als één doelgroep worden benaderd. Partijen die leerwerktrajecten aanbieden, maken het minst onderscheid tussen subdoelgroepen. Zij zijn van mening dat gemengde groepen juist een voordeel kunnen zijn
- Partijen verschillen van mening over de ondersteuning van verschillende subdoelgroepen. Sommige partijen leggen de nadruk op het zo snel mogelijk laten opdoen van werkervaring (work first), anderen op het bieden van een ontwikkelingstraject (human capital first) en weer anderen op het oplossen van knelpunten in alle leefgebieden (life first). Alle partijen benadrukken het belang van het bieden van ondersteuning op maat.

Partijen geven aan dat er voldoende voorzieningen zijn (in termen van best passende plekken) maar dat zij onvoldoende worden ingezet. Daarbij denken zij vooral binnen bestaande kaders; zij doelen op Wmo- en Wlz-voorzieningen die door middel van een indicatie ter beschikking worden gesteld. De doorstroom naar beschut werk wordt niet heel bewust nagestreefd en de kennis over de regelgeving rond beschut werk lijkt beperkt.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

In de praktijk wordt betrekkelijk weinig onderscheid gemaakt tussen belevingsgerichte en arbeidsmatige dagbesteding. Niet door de indicatieverstrekkende instantie en ook niet door de aanbieders zelf. De aanbieders wijzen eerder op het onderscheid tussen dagbesteding die is gericht op het bieden van stabiliteit en een veilige omgeving en dagbesteding die is gericht op persoonlijke ontwikkeling die de deelnemer in staat stelt een volgende stap te zetten.

Landelijk gebeurt er veel. Aan de hand van evaluaties van de Participatiewet en de transitie in het sociaal domein en door middel van netwerkbijeenkomsten van koepelorganisaties als Divosa, Movisie, Cedris en SBCM staat de thematiek volop op de agenda. Termen als de parallelle arbeidsmarkt en de basisbaan maken duidelijk dat de vraag op tafel ligt hoe wij personen die niet meekunnen in het reguliere bedrijfsleven toch volwaardig kunnen laten participeren, waar mogelijk door middel van een aangepaste betaalde baan. Hoe wij bij hen de eigenwaarde en het levensgeluk kunnen bevorderen.

Op veel plekken worden pilots en experimenten uitgevoerd. Daarbij gaat het veelal om ontwikkelingen binnen de bestaande kaders:

- Op veel plekken zijn convenanten afgesloten tussen aanbieders van voorzieningen. Dat is een poging om de samenwerking die veelal afhankelijk is van (de welwillendheid) van personen te structureren en te borgen. Daarbij is het van belang dat er coördinatie is; dat één van de betrokken partijen het onderhoud van het convenant voor zijn rekening neemt
- Pilots en experimenten hebben in veel gevallen betrekking op de voorkant van het cliëntproces. Zij gaan over het bundelen van expertise en het komen tot een integraal ondersteuningsplan met interventies op meerdere leefgebieden. Er zijn veel minder pilots die gaan over de vraag welke voorzieningen beschikbaar zijn en wie daarvoor verantwoordelijk is
- De arbeidsmatige dagbesteding: deze voorziening wordt ingezet als een ontwikkeltraject en een langer durende diagnoseperiode in de richting van beschut werk of een garantiebanaan. In dat geval is de arbeidsmatige dagbesteding ondergebracht bij het werkbedrijf (voormalig Wsw-bedrijf) en verloopt de financiering vanuit het Wmo-budget
- Met de voorziening beschut werk wordt verschillend omgegaan. Er zijn gemeenten die maximaal inzetten op uitkeringsonafhankelijkheid. Zij gebruiken beschutte werkplekken en garantiebannen om dat te bevorderen waarbij een groot bedrag aan loonkostensubsidie wordt ingezet onder het mom dat tegelijkertijd een uitkering wordt bespaard
- Beschutte werkplekken worden veelal gesitueerd binnen het werkbedrijf. Daarmee worden beschutte werkplekken een voortzetting van de Wsw onder andere (slechtere) voorwaarden. Sporadisch worden beschutte werkplekken gerealiseerd binnen het reguliere bedrijfsleven maar de noodzakelijke intensieve begeleiding vormt daarbij een obstakel. Deze werkplekken worden wel gerealiseerd bij aanbieders van dagbesteding. Daarbij wordt in de aanbestedingsprocedure SROI toegepast.

Initiatieven die zich buiten de bestaande kaders begeven vind je op enkele plaatsen. Die betreffen voorzieningen die zich richten op een brede doelgroep waarbij wordt geprobeerd niet afhankelijk te zijn van indicaties. De doelgroep bestaat uit alle inwoners die ondersteuning behoeven bij participatie in de samenleving maar ook uit deelnemers afkomstig uit het praktijkonderwijs, het speciaal onderwijs en de Entree-opleiding die moeite hebben een stageplek te vinden of te behouden. De bedoelde initiatieven worden gefinancierd als algemeen toegankelijke voorzieningen met een subsidierelatie met de gemeente. Daarbij moet worden opgemerkt dat men daarbij klaagt over de hoogte van de subsidie. Die is onvoldoende om het hoofd goed boven water te houden.

6. Vervolg

De inventarisatie van de lokale situatie en de ontwikkelingen elders leiden tot vervolgactiviteiten voor de kortere en langere termijn. Het project Basis Arbeidsmarkt is oorspronkelijk gestart als een project voor twee jaar. De doelstellingen hebben betrekking op het optimaliseren van de samenwerking tussen partijen en het komen tot nieuwe gezamenlijke voorzieningen. Vooral het laatste vergt een lange adem en een langere periode dan twee jaar.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Vervolgactiviteiten voor de kortere termijn (2020) zijn er op gericht op maximaal gebruik te maken van de bestaande kaders en voorzieningen. Binnen het nu geldende systeem is meer mogelijk. De volgende activiteiten moeten daar zicht op bieden:

- Een financiële analyse van de kosten en opbrengsten van de voorzieningen is belangrijk om beleidsmatige keuzes te kunnen maken. Bijvoorbeeld het verschil in (maatschappelijke) kosten en opbrengsten tussen (arbeidsmatige) dagbesteding en beschut werk is van belang, evenals de budgetten waaruit die kosten (kunnen) worden betaald.
- Op basis van de genoemde analyse wordt in het bestuur Ferm Werk gesproken over beleidsuitgangspunten; doelen en doelgroep(en) van het beleid werk & inkomen. Is het doel dat elke inwoner meedoet naar vermogen en zoveel mogelijk voorziet in het eigen levensonderhoud? Wordt maximaal gestreefd naar uitkeringsonafhankelijkheid? Wordt prioriteit gegeven aan bijstandsgerechtigden of is de doelgroep breder? Behoren ook inwoners die in een instelling wonen en inwoners met een uitkering van het UWV tot de doelgroep?
- Het is van belang dat sociale teams, consultants Ferm Werk en maatschappelijke partijen goed op de hoogte zijn van de (regelgeving met betrekking tot) bestaande voorzieningen in de participatieketen. Zo kunnen de bestaande voorzieningen bewuster en effectiever worden ingezet en zijn partijen beter in staat om samenwerking aan te gaan met andere aanbieders van voorzieningen.
- In 2020 wordt ervaring opgedaan met de integrale intake en ondersteuning (Ferm Wijzer) en worden de werkleerlijnen verder ontwikkeld. Ferm Wijzer, werkleerlijnen en het project Basis Arbeidsmarkt zijn geen losstaande zaken. We zullen deze initiatieven en ontwikkelingen nauwer op elkaar te betrekken en ervaring opdoen met het ontschotten van taken, verantwoordelijkheden en ook budgetten.
- We inventariseren wat mogelijk is binnen de huidige regelgeving en zoeken daarvan de grenzen op. Hoe kan worden bereikt dat inwoners financieel voordeel hebben van het zetten van stappen in de richting van participatie ook al leidt dat niet direct tot betaald werk. We willen experimenteren met deze mogelijkheden.
- De gesproken partijen hebben aangegeven voortzetting van het gesprek zinvol te vinden. Daarbij heeft men vooral behoefte aan meer (beleidsmatige) coördinatie tussen partijen onderling, en met gemeenten, Ferm Werk en UWV. Met deze partijen wordt geïnventariseerd welke doelstellingen zij hanteren, welke doelgroep zij bedienen en van welke methodiek zij gebruik maken.

Vervolgactiviteiten voor de langere termijn

De hiervoor genoemde activiteiten wijzen in de richting van maximaal gebruik van en maximale ontschotting van bestaande regelgeving en budgetten. Dat past bij de ambitie om maatwerk te leveren en uit te gaan van de leefwereld van inwoners. Op langere termijn is dat niet voldoende en zullen oplossingen buiten het bestaande systeem moeten worden gezocht. Dat leidt tot de volgende activiteiten voor de langere termijn (vanaf 2021), waarbij de voorbereiding natuurlijk reeds start in 2020:

- Onderzoek naar de mogelijkheden van indicatie-loos werken. Op verschillende plekken in het land wordt daarmee geëxperimenteerd. Inwoners met een behoefte aan ondersteuning bij participatie in de samenleving worden op maat begeleid binnen een brede organisatie waarin de verschillende expertisegebieden aanwezig zijn en nauw samenwerken. Op die wijze kunnen interventies op uiteenlopende leefgebieden beter op elkaar worden afgestemd en kunnen ontwikkelstappen flexibeler worden vormgegeven.
- Het voorgaande veronderstelt het organiseren van een stevige betrokkenheid van de huidige aanbieders van voorzieningen. Indien zij participeren in een dergelijke voorziening betekent dit een vermindering van de eigen autonomie. Daar staat tegenover dat meer zekerheid ontstaat voor continuïteit. Het komen tot indicatie-loos werken veronderstelt ook dat beschikbare budgetten in

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

hoge mate worden ontschot en dat onderzocht wordt welke financieringsvorm het meest geëigend is.

- Afhankelijk van landelijke ontwikkelingen (wet- en regelgeving, budgetten) moet worden geïnvesteerd in vormen van arbeidsmatige dagbesteding / activering en beschut werk. Daarbij kan arbeidsmatige dagbesteding worden ingezet als opstap naar beschut werk. In die redenering is het voordelig als de arbeidsmatige dagbesteding en het beschutte werk op één locatie worden georganiseerd. Dan kan de overgang van de ene naar de andere voorziening soepeler verlopen.
- We willen komen tot meer social firms in de regio; ondernemingen die het bieden van betaald werk aan mensen met een grote afstand daartoe, als één van hun belangrijkste doelstellingen hebben. Met het stimuleren van social firms kunnen we meer werkplekken voor deze doelgroep creëren. Daarnaast ontstaat een grotere variëteit aan plekken zodat beter kan worden aangesloten bij de interesse en ambitie van de individuele inwoner. Onderzocht wordt op welke wijze de oprichting en exploitatie van social firms vanuit de gemeenten en vanuit Ferm Werk kunnen worden ondersteund.

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Geraadpleegde documenten

(vrijwel alle documenten zijn vindbaar op internet)

BDO, Nieuwe perspectieven voor gemeenten en werkbedrijven, nov. 2019

Berenschot, Aantallen en financiën Participatiewet, analyse, nov. 2018

CAB (in opdracht van SBCM en Cedris), Vast werk met detacheren, een verkennend onderzoek naar toekomstbestendige detachering van mensen met een arbeidsbeperking, jan. 2020

Cedris & SBCM, Maatschappelijke kosten-batenanalyse beschut werk, juli 2017

Cedris, Beschut werk in de praktijk, feb. 2019

Cedris/SBCM, Maatschappelijke kosten-batenanalyse beschut werk, objectieve informatie over de meerwaarde van beschut werk, juli 2017

Centerdata, Ervaringen gemeenten met Participatiewet, rapportage tweede meeting, okt. 2017

Centrum voor Ondernemerschap, Hanzehogeschool, De vele beelden van integraal werken, rapport van het onderzoeksproject Integraal aan het werk, maart 2018

Divosa, Onderzoeksrapport Arbeidstoeileiding in vijf Nederlandse gemeenten, mei 2017

Divosa, Verslag benchlearnbijeenkomst Landurig in de bijstand, dus kansloos?, april 2019

Divosa, Verslag bijeenkomst de toekomst van werk, febr. 2020

Divosa, Verslag van het Symposium Zie jij de uitvoering?, febr. 2020

Erasmus MC afd. Maatschappelijke Gezondheidszorg, Werk en Participatie als medicijn, maart 2019

FNV / RobertCapel, Het sociaal ontwikkelbedrijf: werkvormen, kosten en baten, febr. 2020

Gemeente Almere, Arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk in Almere, passende ondersteuning die gericht is op de toeleiding naar werk?, okt. 2016

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Verordening maatschappelijke ondersteuning

Gemeente Oss / werkbedrijf IBN, Loonkostensubsidie als opstap naar ongesubsidieerd werk, presentatie, 2019

Gemeente Oss, Rapportage micro-analyses, het maatschappelijk rendement van de samenwerkwijze, sept. 2018

Gemeente Oudewater, Maatschappelijke agenda sociaal domein, 2019

Gemeente Uden, Een netwerk voor algemene voorzieningen en het sociaal domein, visie 2018-2022, sept. 2018

Gemeente Woerden, Maatschappelijke agenda 2019-2022, maart 2019

Gemeente Woerden, Participatie, wat verstaan we er onder en wat zetten we er op in?, julki 2018

Gemeente Woerden, Verordening maatschappelijke ondersteuning

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

Gemeente Zeist, Challenge ondernemende dagbesteding, sept. 2019

Kamerbrief Breed offensief om meer mensen met een beperking aan werk te helpen, sept. 2018

Kamerbrief Stand van zaken uitwerking Breed offensief, mei 2019

Kamerbrief, Beleidsreactie evaluatie beschut werk, nov. 2019

Kamerbrief, Sijmpel Switchen in de Participatieketen, dec. 2018

Kamerbrief, Stand van zaken beschut werk, mei 2019

Kamerbrief, Voortgang Sijmpel Switchen in de Participatieketen, nov. 2019

Kenniscentrum Phrenos, Routekaart voor het opzetten van regionale samenwerking tussen de GGZ en het sociaal domein voor herstel en burgerschap van mensen met een ernstige psychische aandoening, aug. 2019

Kennisplatform Integratie & Samenleving, Leren van verschillende doelgroepen, een literatuurstudie naar het bevorderen van arbeidsparticipatie van verschillende doelgroepen, dec. 2019

Ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid, Kennisdocument Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

Ministerie van SZW, Beschut werk in de participatiewet, maart 2018

Ministerie van SZW, Eindrapport evaluatie beschut werk, nov. 2019

Movisie, Evaluatieverslag pilot 2018- 2019 Van zorg naar werk (gemeenten Bernheze, Uden, Boekel en Oss), dec. 2019

Movisie, Hoe de Participatiewet en de Wmo elkaar kunnen versterken, Geurige stoofpotten: Haarlem, Bernheze, Boekel, Landerd, Oss, Uden, Drimmelen en Apeldoorn, april 2019

Movisie, Participatiewet en Wmo: latrelatie of huwelijk? Inclusief 16 praktijkvoorbeelden, dec. 2016

Movisie, VNG, Inclusief werkgeverschap, Het VN-verdrag Handicap in jouw gemeente, okt 2019

Programma Sociaal Domein, Aandachtsbanen, Betere ouderenzorg en meer mensen uit de bijstand, aug. 2019

Programmaraad, Alle impuls-projecten op een rij, 31 x inspiratie voor een nog betere samenwerking tussen GGZ en Werk & Inkomen, juni 2019

Programmaraad, Sijmpel Switchen van dagbesteding naar werk, een inspirerende verkenning aan de hand van 6 voorbeelden, okt. 2019

Programmaraad, Twee jaar praktijkvoorbeelden, welke leesen kunnen we trekken? Juni 2019

Revenboer A (BDO)., Loonkostensubsidie: Wondermiddel of financieel drama?, presentatie tijdens Divosa vrijdag 14 juni 2019

Social Enterprise, De social enterprise monitor 2019, het onderzoek naar de ontwikkelingen van sociale ondernemingen in Nederland, 2019

Sprank, Interview directeur Start Foundation, De radicale idealen van Jos Verhoeven, april 2019

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3

UWV, Factsheet banenafspraken tweede kwartaal 2019, 2019

UWV, Rapportage beschut werk, derde kwartaal 2019 (naar arbeidsmarktregio), 2019

UWV, Regionale trendrapportage banenafspraken: tweede kwartaal 2019, 2019

UWV, Regionale verschillen in banengroei, een onderzoek naar de verschillen in ontwikkeling van het aantal banen in het kader van de banenafspraken, 2019

VNG, Factsheet Overzicht maatregelen breed offensief, febr. 2019

VNG, Factsheet Overzicht maatregelen breed offensief, febr. 2019

Wetenschappelijk Instituut CDA, De baan als basis, een nieuwe aanpak om langdurige werkloosheid te voorkomen, okt. 2018

Wilthagen Ton, Een radicale ommeezwaai van de arbeidsmarkt, Participatielezing 2019, maart 2019

Onderwerp memo	Auteur	Datum	Gericht aan	Versie
Voortgangsrapportage project Basis Arbeidsmarkt	[naam]	maart 2020	Gemeenteraden, maatschappelijke partijen	3